Opłatę pocztową uiszczono gotówką.

DZIENNIK URZĘDOWY

KURATORIUM OKRĘGU SZKOLNEGO LWOWSKIEGO

ROK XLI. Lwów, dnia 29 maja 1937 r. NUMER 5

TREŚĆ:

1. Święto Niepodległości str. 283.
2. Ustalenie tekstów pieśni „Boże coś Polskę“ i „Pierwsza Brygada“ str. 283.
3. Punktualne rozpoczynanie pracy biurowej str. 286.
4. Moc dowodowa oświadczenia (zeznania) str. 286.
5. Zryczałtowanie opłat manipulacyjnych w obrocie P. K. O. str. 287.
6. Nadawanie prywatnym szkołom powszechnym uprawnień publicznych szkół powszechnych str. 289.
7. Współpraca z bibliotekami Policji Państwowej str. 291.
8. Postawa młodzieży szkolnej str. 291.
9. Wstępowanie młodzieży do Szkoły Podchorążych Lotnictwa str. 294.
10. Badanie lekarskie kandydatów do państwowego gimnazjum i liceum ogólnokształ. str. 297.
11. Interpretacja regulaminów przyjmowania uczniów do gimnazjum oraz ukończenia str. 298.
12. Warunki przechodzenia uczniów prywatnych gimnazjów do pryw. liceów ogólnokształcących str. 300.
13. Opłaty za egzamin ukończenia gimnazium pryw. nowego ustroju i za egzaminy do liceów ogólnokszt. str. 301.
14. Organizacja roku szkolnego 1937/38 w szkolnictwie zawodowym str. 302.
15. Organizacja nauczania w żeńskich szkołach przemysłowych zreorganizowanych str. 318.
16. Regulamin przyjmowania uczniów do państw. liceów zawodowych w r. szkolnym 1937/38 str. 319.
17. Uprawnienia absolwentów liceów zawodowych str. 324.
18. Powołanie komisyj do przeprowadzenia egzaminów na czeladników str. 325.

19. Praktyki młodzieży szkół handlowych str. 327.
20. Schroniska wycieczkowe str. 330.
21. Statut chederów str. 331.
22. Święto Gór w Wiśle w 1937 r. str. 331.
23. Roboty budowlane w budynkach państwowych str 332.
24. Tępiecie ostu str. 335.
25. Wynagrodzenie kierowników i prelegentów na kursach i konferencjach str. 337.
Organizacja szkół str. 338.
Konkursy str. 341.
Ogłoszenia: Regulamin stypendjów imienia Marszałka Polski Edwarda Śmigłego Rydza str. 342. Kursy dla nauczycieli i instruktorów szkół zawodowych str. 343. Informacje o kursie żeglarskim L. M. i K. nad jeziorem Narocz str. 345. Pisownia nazwisk ukraińskich str. 348. Ustalenie urzędowych nazw miast 348. Granice m. Tarnopola str. 348. Pomieszczenie wycieczek w Obozie Emigracyjnym w Gdyni str. 348. Film „Ku Wolności" str. 348. Świadectwa i druki szkolne do gimnazjów i liceów ogólnokształcących oraz liceów pedagogicznych str. 349. T. P. B. P. S. P. (zestawienie wpływów w 1936 r.) str. 350. Urządzanie zebrań organizacyjnych uczniowskich w mieszkaniach prywatnych str. 352. Zjazd lekarzy i przyrodników polskich str. 352. Kurs hodowli morwy białej i produkcji przędziwa str. 352. Poradnia ortofoniczna str. 352. Wartość kaucyjna i wadialna Pożyczki Konsolidacyjnej str. 353. Pieczątki skradzione str. 353.
Książki: Nadsyłanie czasopism do Pracowni Wychowawczej str. 353. Wydanie pism E. Orzeszkowej str. 354. Kalendarz bezpieczeństwa i higieny pracy str. 355. Książki do bibliotek str. 355. Ruchoma mapka nieba str. 356. Kalendarz Muzeum Narodowego w Krakowie str. 356. Nadesłane str. 357.

1.

Święto Niepodległości.

Ustawa z dnia 23 kwietnia 1937 r. Dz. U. R. P. Nr 33. poz. 255.

Art. 1. Dzień 11 listopada, jako rocznica odzyskania przez Naród Polski niepodległego bytu państwowego i jako dzień po wsze czasy związany z wielkim imieniem Józefa Piłsudskiego, zwycięskiego Wodza Narodu w walkach o wolność Ojczyzny — jest uroczystym Świętem Niepodległości.

Art. 2. Dzień 11 listopada jest dniem wolnym od pracy.

Art. 3. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Prezesowi Rady Ministrów i wszystkim ministrom.

Art. 4. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: (—) *I. Mościcki.* Prezes Rady Ministrów i Minister Spraw Wewnętrznych: (—) *Sławoj Składkowski.* Minister Spraw Zagranicznych: (—) *Beck.* Minister Spraw Wojskowych: *Kasprzycki.* Minister Skarbu: (—) *E. Kwiatkowski.* Minister Sprawiedliwości: (—) *W. Grabowski.* Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego: (—) *W. Świętosławski.* Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: (—) *J. Poniatowski.* Minister Przemysłu i Handlu: (—) *Antoni Roman.* Minister Komunikacji: (—) *Ulrych.* Minister Opieki Społecznej: (—) *Marian Zyndram-Kościałkowski.* Minister Poczt i Telegrafów: (—) *Kaliński.*

2.

Ustalenie tekstów pieśni „Boże coś Polskę" i „Pierwsza Brygada".

Postanowienie Ministra W. R. i O. P. z dnia 23 marca 1937 r. (Nr II P. 2296/37)

(*Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 4, poz. 92*).

Ustalam w redakcji podanej w załącznikach teksty słowne i muzyczne (w układzie jednogłosowym) pieśni „Boże coś Polskę" i „Pierwsza Brygada", jako jedynie odtąd obowiązujące wszystkie szkoły.

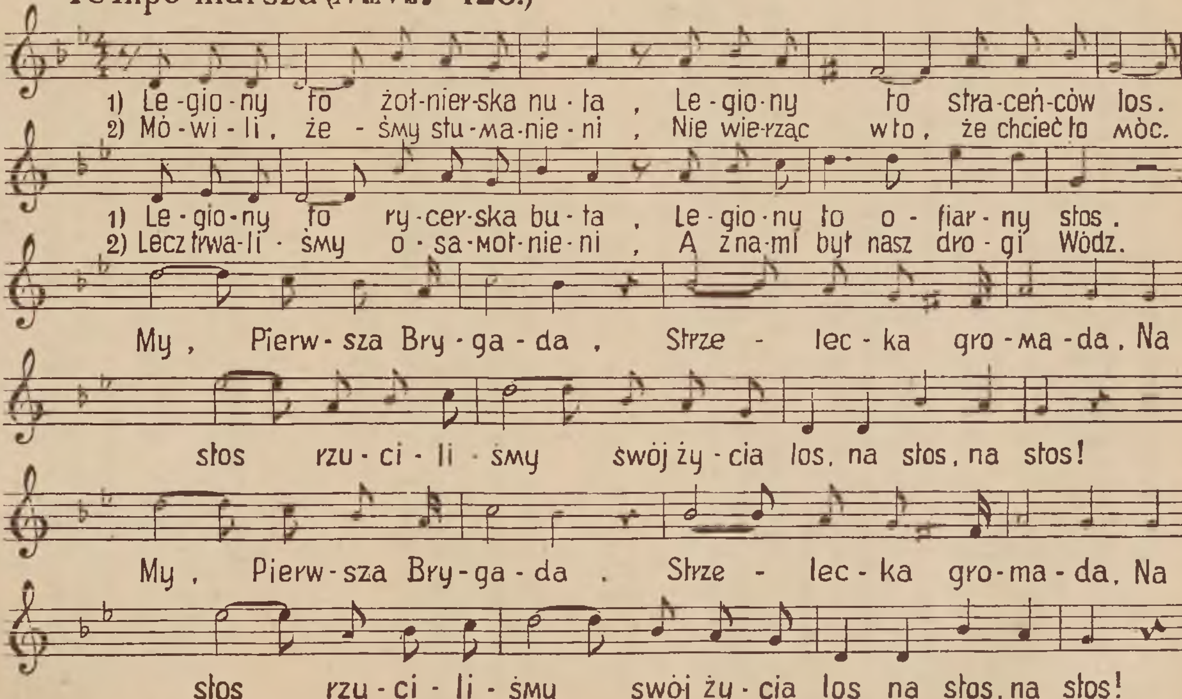
Minister W. R i O. P.: (—) *W. Świętosławski.*

„Boże, coś Polskę”

„Pierwsza Brygada"

Tempo marsza (M.M.♩= 120.)

3.

Punktualne rozpoczynanie pracy biurowej.

Zarządzenie Minist. W. R. i O. P. z dnia 6 maja 1937 r. Nr B. P. 8935/37.

Stwierdzam ponownie, że nie wszyscy funkcjonariusze podległego mi resortu stosują się do obowiązujących zarządzeń w przedmiocie punktualnego przychodzenia do biura i rozpoczynania pracy.

Przypominam przeto raz jeszcze treść okólnika mego Nr 60 z dnia 1 lipca 1936 r. (BP. 13007/36) w sprawie punktualnego rozpoczynania pracy i ostrzegam, że w stosunku do winnych naruszenia postanowień tego okólnika będę odtąd bezwzględnie wyciągał jak najdalej idące konsekwencje służbowe.

Dla uniknięcia nieporozumień wyjaśniam, że z uderzeniem godziny 8-ej (względnie jeśli chodzi o urzędników ekspediujących o godz. 8.30) mają się rozpoczynać normalne zajęcia biurowe.

Minister W. R. i O. P.: (—) *W. Świętosławski.*

Zarządzenie Kuratorium O. S. L. z dnia 10 maja 1937 r. Nr O. 9182/37.

Zarządzenie Pana Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego podaję do wiadomości i ścisłego przestrzegania w związku z zarządzeniami Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, ogłoszonymi w Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1936 r., str. 355 i z r. 1937, str. 46 w sprawie punktualnego rozpoczynania pracy.

Kurator Okręgu Szkolnego: (—) *J. Gadomski.*

4.

Moc dowodowa oświadczenia (zeznania).

Pismo Minist. W. R. i O. P. z dnia 22 kwietnia 1937 r. Nr II P. 2215/37 r. (wyciąg).

W związku z zapytaniem, czy zeznanie świadków przed starostą powiatowym ma taką samą moc jak i zeznanie wobec notariusza lub inspektora szkolnego w sprawach szkolnych, Ministerstwo W. R. i O. P. wyjaśnia, co następuje:

W myśl art. 52, ust. 1, rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu administracyjnym (Dz.

U. R. P. Nr 36, poz. 341) dokument publiczny, jakim jest i omawiane oświadczenie, stanowi zupełny dowód na to, co wedle niego zostało stwierdzone lub oświadczone. Możnaby jedynie mieć wątpliwości, czy został on wystawiony przez władzę publiczną w granicach jej kompetencji (ust. 2, art. 52, cytowanego rozporządzenia), za regułę bowiem przyjąć należy, że do wystawiania dokumentów kompetentna jest każda władza publiczna tylko w swym zakresie, wobec czego w sprawach szkolnych kompetentne są do wystawiania dokumentów władze administracji szkolnej.

Jednak na zasadzie art. 49, 50 i ust. 1 art. 51 cytowanego rozporządzenia nie ma przeszkód, by zeznania świadków złożone przed starostą powiatowym i przez niego ujęte w dokument wystawiony w formie przepisanej, uważać za wystarczający, chociaż dotyczy on spraw szkolnych.

Ministerstwo W. R. i O. P. nadmienia przy tym, że gdy chodzi o moc dowodową, to w danym przypadku ma na myśli jedynie dowód tego, co urząd poświadczył, a więc wyłącznie tożsamość osób podpisanych, datę zeznania i fakt, że to, a nic innego zeznali. Wiarygodność zaś samych zeznań pozostaje otwartą i pozostawioną ocenie władz szkolnych, niezależnie od tego przed kim akt został zeznany, tj. przed notariuszem, starostą lub inspektorem szkolnym.

Dyrektor Departamentu: (—) *Dr M. Pollak.*

5.

Zryczałtowanie opłat manipulacyjnych w obrocie P. K. O.

Okólnik Minist. W. R. i O. P. z dnia 4 maja 1937 r.
(*I. R. 3718/37*) *w brzmieniu okólnika Nr 52 z dnia 22 maja 1937 r.*
(*do I. R. 3718/37*).

Nr O. 9018/37. Ministerstwo przesyła do wiadomości i stosowania zarządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 20 kwietnia 1937 r. Nr D. III. 5737/4/37 w sprawie zryczałtowania opłat manipulacyjnych.

Powołane w tym zarządzeniu okólniki Ministerstwa Skarbu z dnia 29 sierpnia 1934 r. Nr D. III. 14195/3/34, z dnia 6 października 1934 r. Nr D. III. 16392/3/34 i z dnia 9 kwietnia 1936 r. Nr D. III. 4904/3/36 podane były do wiadomości i stosowania okólnikami Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego Nr 133 z dnia 31 sierpnia 1934 r. Nr IR. 7297/34, Nr 154 z dnia 18 października 1934 r. Nr IR. 8232/34 i Nr 43 z dnia 14 maja 1936 r. Nr IR. 3419/36[1]).

[1]) Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1936 r., str. 227.

Naczelnik Wydziału: (—) *A. Nowak.*

Zarzadzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 20 kwietnia 1937 r. L. D. III. 5737/4/37 do wszystkich izb skarbowych, Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego (Wydział Skarbowy) w Katowicach oraz wszystkich dyrekcyj ceł, w brzmieniu zarządzenia z dnia 12 maja 1937 r. do L. D. III. 5737/4/37.

Wobec zryczałtowania opłat manipulacyjnych od obrotów na kontach czekowych w Pocztowej Kasie Oszczędności organów skarbowych, a mianowicie: kas urzędów skarbowych (urzędów opłat stemplowych, urzędów celnych), izb skarbowych, dyrekcyj ceł oraz Centralnej Księgowości Ministerstwa Skarbu, Pocztowa Kasa Oszczędności zaprzestała pobierać z dniem 15 kwietnia rb. opłaty manipulacyjne od wypłat uskutecznionych z kont czekowych wymienionych wyżej organów skarbowych za pomocą przekazów czekowych.

W związku z tym Ministerstwo Skarbu wyjaśnia, że przy przekazywaniu należności przekazami czekowymi również osobom i instytucjom prywatnym nie należy dokonywać potrąceń z tytułu opłat manipulacyjnych. Opłaty manipulacyjne potrącone przy zleceniach wypłaty zrealizowanych od dnia 15 bm. do dnia otrzymania niniejszego zarządzenia podlegają zarachowaniu na wznowienie tych sum, z których nastąpiło asygnowanie.

Celem wyodrębnienia objętych ryczałtem wpłat tzw. „urzędowych" jak naprz. wpłat poborców specjalnych, wpłat na wznowienie kredytu, wpłat z tytułu zwrotu zaliczek udzielonych urzędom lub urzędnikom na wykonywanie czynności urzędowych itp., od innych wpłat dokonywanych przez osoby i instytucje prywatne z tytułu należności podatkowych itp. na podstawie zielonych blankietów nadawczych, Ministerstwo Skarbu ustaliło w porozumieniu z Pocztową Kasą Oszczędności odmienne rodzaje blankietów nadawczych w kolorze pomarańczowym zaopatrzonym naddrukiem „opłatę pobiera P. K. O." a mianowicie:

1) blankiety wzór M. Sk. 391 Egz 32 do § 77 instr., przeznaczone li tylko dla wpłat należności podatkowych ściągniętych przez sekwestratorów skarbowych. Zauważa się, że wpłaty sum wyegzekwowanych przez sekwestratorów na rzecz wierzycieli obcych jak Fundusz Pracy, Ubezpieczalnie itp. będą nadal dokonywane na podstawie dotychczasowych, a podlegających opłacie manipulacyjnej, blankietów nadawczych,

2) blankiety 786 Rach. 13 do § 28 przepisów dla władz, przeznaczone dla innych wpłat o charakterze urzędowym, jak naprzykład:

a) dla wpłat dokonywanych przez władze (urzędy, zakłady) państwowe działających w charakterze specjalnych poborców, oraz wpłat innych poborców, jak np. notariuszów, komorników itp. dla wpłat z tytułu wznowień kredytów, z tytułu zwrotu zaliczek, udzielonych urzędom lub urzędnikom na wykonywanie czynności urzędowych itp.,

b) dla wpłat nadwyżek kasowych kas urzędów skarbowych (urzędów, opłat stemplowych, urzędów celnych),

c) dla wpłat podatku gruntowego, które będą dokonywane przez gminy miejskie i wiejskie w myśl mającego się ukazać w najbliższym czasie rozporządzenia o wymiarze i poborze podatku gruntowego (okólnik z dnia 8 bm. L. D. III. 5219/4/37).

Zapas omawianych wyżej blankietów nadawczych dostarczony zostanie izbom skarbowym przez Pocztową Kasę Oszczędności.

Z zapasu tego mają izby skarbowe wydzielić odpowiednią rezerwę resztę zaś rozdzielić o ile chodzi o blankiety wymienione w p. 1 pomiędzy podległe urzędy skarbowe, blankiety zaś wymienione w p. 2 pomiędzy:

x) władze II instancji (dyr. ceł), celem dalszego rozprowadzenia do władz (urzędów, zakładów) I instancji,

y) urzędy skarbowe, celem rozprowadzenia do gmin miejskich i wiejskich z pozostawieniem rezerwy na ewent. nagłe zapotrzebowania znajdujących się w okręgu władz (urzędów, zakładów) I-ej instacji.

Zarazem podkreśla się z naciskiem, że za pomocą omawianych blankietów nadawczych mogą być dokonywane wpłaty li tylko o charakterze urzędowym i w razie ujawnienia, że za blankietem takim dokonano innej wpłaty, jak naprzykład należności podatkowej itp. należy wyciągnąć z tego odpowiednie konsekwencje.

W związku z powyższym zarządzeniem tracą moc obowiązującą okólniki z dnia 29 sierpnia 1934 r. L. D. III. 14195/3/34, z dnia 6 października 1934 r. L. D. III. 16392/3/34, oraz okólnik z dnia 9 kwietnia 1936 r. L. D. III. 4904/3/36 lecz tylko w części dotyczącej opłat manipulacyjnych.

Przy przekazywaniu różnych należności należy mieć na uwadze postanowienia §§ 19 i 25 przepisów rachunkowo-kasowych dla władz i urzędów państwowych. Zwraca się również uwagę na postanowienia p. 3 i 4 § 33 przepisów dla kas urzędów skarbowych w sprawie wpłacania nadwyżek kasowych przez kasy urzędów skarbowych, a w szczególności wsprawie wpłacania tych nadwyżek przez kasy typu B, które mogą je wpłacać zarówno do urzędu pocztowego na własne konto w P. K. O. lub do miejscowej kasy typu A zależnie od lokalnych warunków i dogodności.

W końcu Ministerstwo Skarbu poleca stosowanie nadal w jak najszerszej mierze obrotów przelewowych z konta na konto.

Dyrektor Departamentu: (—) *Nowak.*

6.

Nadawanie prywatnym szkołom powszechnym uprawnień publicznych szkół powszechnych.

Okólnik Minist. W. R. i O. P. Nr. 32 z dnia 21 kwietnia 1937 r. (II. P. 3206/37).

Nr I. 8218/37. Zgodnie z § 7 rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 15 grudnia 1936 r. o nadawaniu prywatnym szkołom powszechnym uprawnień publicznych szkół powszechnych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 11, poz. 214[1]) po dniu

[1]) Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1937 r., str. 8.

1 września 1937 r. będą nadawane uprawnienia tym prywatnym szkołom, które spełniają warunki przewidziane w § 2 cytowanego rozporządzenia.

W związku z tym Ministerstwo wyjaśnia, co następuje:

do § 1-go. Za szkoły powszechne prywatne, zorganizowane na wzór publicznych szkół powszechnych można uznawać te szkoły, które stosują w zakresie organizacji i programu wszystkie przepisy, obowiązujące publiczne szkoły powszechne odpowiedniego stopnia, o ile specjalne zarządzenia Ministerstwa W. R. i O. P. inaczej nie stanowią.

do § 2-go. Przeprowadzane wizytacje w prywatnych szkołach powinny dostarczyć odpowiedniego materiału dla stwierdzenia, czy spełnione zostały poszczególne warunki wymienione w § 2-im, dla opracowania wniosków i podjęcia ostatecznych decyzji.

do § 3-go. 1. a) Właściwy inspektor szkolny stwierdziwszy, iż dana prywatna szkoła powszechna spełnia warunki przewidziane w § 2-im cytowanego rozporządzenia, przesyła kuratorium do dnia 1 lutego należycie umotywowany wniosek o nadanie uprawnień publicznych szkól poszechnych.

b) Wnioski w sprawie uprawnień przedkłada inspektor szkolny dla każdej prywatnej szkoły powszechnej oddzielnie.

c) Do każdego wniosku inspektor szkolny dołącza odpis sprawozdania z ostatniej wizytacji danej szkoły oraz swą opinię odnośnie do poszczególnych punktów omawianego § 2-go z ewentualnym uzasadnieniem.

2. Kurator okręgu szkolnego podejmuje decyzję w takim terminie, by właściwy inspektor szkolny mógł w razie nadania uprawnień zawiadomić o tym interesowaną prywatną szkołę powszechną przed dniem 1 kwietnia tego roku, w którym uprawnienia zostały nadane.

3. Uprawnienia uzyskuje szkoła z tym rokiem szkolnym, w ciągu którego zostały nadane.

4. Ewentualne podania i prośby właścicieli lub kierownictw prywatnych szkół powszechnych w sprawie uprawnień należy załatwiać w myśl obowiązujących przepisów.

do § 5-go. Ewentualne odwołania nadanych uprawnień powinno następować przed dniem 1 kwietnia.

Inspektorzy szkolni obowiązani są prowadzić specjalny rejestr prywatnych szkół powszechnych, mających uprawnienia szkół publicznych, odnotowując w nich daty i numery odpowiednich decyzji kuratorium.

Kuratoria wydadzą w związku z tym dalsze, konieczne zarządzenia.

Sprawa świadectw wydawanych przez prywatne szkoły powszechne przed wejściem w życie rozporządzenia o uprawnieniach załatwiona będzie oddzielnie.

Podsekretarz Stanu: (—) *Jerzy Ferek Błeszyński.*

7.

Współpraca z bibliotekami Policji Państwowej.

Pismo Minist. W. R. i O. P. z dnia 13 maja 1937 r. II. Nr O. P 1965/37.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zawiadamia, że Komendant Główny Policji Państwowej Rozkazem Nr 716 z dnia 25 lutego 1937 r., punkt III, upoważnił władze bibliotek policyjnych do zwracania się w sprawach techniczno-bibliotecznych o pomoc i informacje do inspektoratów szkolnych.

Informując o powyższym, Ministerstwo uważa zarazem, że poza udzielaniem bezpośredniej pomocy fachowej przez inspektoraty szkolne w organizacji bibliotek policyjnych byłoby rzeczą ze wszech miar pożądaną, aby kierownikom tych bibliotek umożliwić udział w kursach i konferencjach bibliotecznych, urządzanych przez władze szkolne. Szczegółowe warunki udziału bibliotekarzy policyjnych w kursach i konferencjach bibliotecznych będą każdorazowo uzgadniały władze szkolne z odpowiednimi władzami Policji Państwowej.

Dyrektor Departamentu: (—) *Dr M. Pollak.*

8.

Postawa młodzieży szkolnej.

Okólnik Minist. W. R. i O. P. Nr 35 z dnia 22 kwietnia 1937 r. (II. W. 3240/37).

Nr O. 8261/37. Stan zdrowia dzieci szkół powszechnych, młodzieży szkół średnich i zawodowych budzi poważne obawy. Badania lekarskie poszczególnych grup wieku wykazują liczne wady rozwojowe i cały szereg rozmaitych schorzeń występujących nader często.

Do powszechnie spotykanych należą: 1. wątłość budowy, 2. zła postawa, 3. skrzywienia i zniekształcenia kręgosłupa, 4. płaska stopa, 5. krzywica (angielska choroba albo rachityzm), 6. próchnica zębów, 7. zły stan odżywiania, 8. anemia, 9. powiększenie gruczołów chłonnych, 10. gruźlica gruczołów, kośćca, skóry (zołzy) w młodszym wieku — gruźlica płuc wśród młodzieży dorastającej.

Późniejsze badania komisji poborowych stwierdzają wady fizyczne lub stany chorobowe pochodzące, ponad wszelką wątpliwość, z okresu dzieciństwa i wieku szkolnego. Przyczyniają się one do obniżenia ogólnej sprawności życiowej, a w szczególności zmniejszają zdolność bojową przyszłego żołnierza.

Obecne pokolenia dzieci i młodzieży wymagają specjalnie troskliwej opieki, gdyż uległy bezpośrednio lub pośrednio niszczącym wpływom wielkiej wojny (1914—1918).

Przyczyny zaburzeń okresu rozwojowego i wspomnianych schorzeń są następujące.

1. Zasadnicze błędy odżywiania.

Niedostateczne spożycie mleka i jaj, za mało surowizn, jarzyn, owoców w wieku wczesnego i późniejszego dzieciństwa wywołują wadliwy rozwój tkanek kostnych (zaburzenia przyswajania soli mineralnych, których najważniejszym źródłem naturalnym jest mleko), stawów wiązadeł i mięśni, a w wyniku słabą budowę fizyczną. Wadliwe odżywianie jest przyczyną powstawania najbardziej rozpowszechnionych chorób naszych dzieci i młodzieży, a więc próchnicy zębów, krzywicy, anemii, słabej budowy fizycznej, zahamowania normalnego rozwoju. Na tym tle powstaje mała odporność ustroju, zła postawa, skłonność do zmęczenia po wysiłku i po ruchu, skłonność do skrzywień kręgosłupa. Rozpowszechnienie spożycia mleka przez dzieci i młodzież, branie za podstawę dożywiania w szkole mleka (np. 250 gr mleka i 150 gr chleba razowego z masłem codziennie) jest nakazem ogólnym.

Dzieciom słabszym i cofniętym w rozwoju fizycznym, zołzowatym, cierpiącym na próchnicę zębów, na krzywicę, powiększenie gruczołów chłonnych należy podawać oprócz mleka tran w okresie od października do marca włącznie.

Uświadomienie ludności wiejskiej o konieczności niesprzedawania całej ilości produkowanego mleka, a pozostawianie przynajmniej jednego litra mleka pełnego dla każdego dziecka codziennie, może przyczynić się bardzo do poprawy stanu zdrowia dzieci wiejskich. Propaganda uprawiania jarzyn i warzyw, pomidorów, ogrodnictwa i wzmożenie spożycia owoców jest ogólnie wskazane wobec stwierdzonego jednostronnego odżywiania się wsi polskiej.

2. Błędy popełniane codziennie w układzie norm pracy umysłowej, pracy fizycznej, potrzebnego ruchu i ćwiczeń na otwartym powietrzu oraz wypoczynku (snu) dziecka.

Wielka liczba dzieci wątłych o wybujałym wzroście w miastach, dzieci bladych, anemicznych i niedostatecznie wyrośniętych na wsi jest dowodem braku równowagi rozwojowej ustroju.

Dzieci te są z natury rzeczy przemęczone i odznaczają się złą postawą. Przemęczenie powstaje wskutek nadmiernej pracy umysłowej (siedzącej), lub fizycznej. Złe warunki mieszkaniowe, brak słońca i powietrza szczególniej w porze zimowej, przepełnienie izb szkolnych każą zwrócić uwagę na ocenę sił dziecka. Żaden ustrój młodzieńczy nie może pokryć potrzeb rozwojowych przy normie pracy ponad osiem godzin dziennie, wliczając tu czas wszystkich zajęć szkolnych, zajęć domowych potrzebnych do przygotowania lekcji, czas potrzebny na przybycie do szkoły i powrót do domu.

Domaganie się od dziecka zbyt długiej i zbyt ciężkiej pracy fizycznej w domu lub poza domem, jak to widzimy zwykle w warunkach miejskich, a szczególnie w warunkach wiejskich, lub pracy zarobkowej od młodocianych podkopuje bardzo często normalny rozwój ustroju.

Zbyt mała liczba godzin snu i niedostateczny wypoczynek jest powszechnym objawem niedoceniania możliwości pracy dzieci i młodzieży. Dziecko od lat 7 do 10 potrzebuje przynajmniej 10 godzin snu; powyżej 10 lat — 9 godzin.

Brak ruchu na otwartym powietrzu i nasłonecznienia w porze zimowej. Dziecko potrzebuje przynajmniej jednej godziny codziennie spędzonej na otwartym powietrzu i przeznaczonej na gry, zabawy i sporty. Uświadomienie całego ogółu rodziców o tej konieczności jest obowiązkiem nauczycielstwa.

Wpływy wychowawcze szkoły, oddziałując we wspomnianych kierunkach, mogą niewątpliwie poprawić obecny stan rzeczy.

Szkoły, zwłaszcza powszechne, ale także i średnie ogólno-kształcące i zawodowe, powinny zwrócić baczną uwagę na postawę dzieci i młodzieży w czasie przebywania jej w szkole.

W szczególności należy pamiętać, że zachowanie poprawnej i swobodnej postawy przy siedzeniu w ławce szkolnej, a także przy powstawaniu do odpowiedzi, może być czynnikiem dodatnio wpływającym na postawę młodzieży w ogóle, bo może wytworzyć nawyk, który dziecko wyniesie ze szkoły. Zwrócić także należy uwagę na proste trzymanie głowy przy chodzeniu, które w wypadku opuszczania głowy na dół, musi powodować kompensacyjne powiększenia garbienia się (okrągłe plecy). Nie należy natomiast domagać się siedzenia z rękami zaplecionymi na plecach, co powoduje zwiększenie wygięcia lędźwiowego i wysunięcia miednicy ku przodowi. Każde ćwiczenie śródlekcyjne winno wyraźnie zmierzać do poprawienia postawy, przez wyprostowanie kręgosłupa i zakończone być winno przyjęciem prawidłowej postawy w siedzeniu.

Przebywanie dzieci w czasie przerw międzylekcyjnych w ruchu na słońcu i otwartym powietrzu znakomicie usuwa objawy zmęczenia mięśni tułowia, spowodowanego długotrwałym siedzeniem w ławce

szkolnej, przywracając prawidłowy krwioobieg w całym ustroju. Wolny ruch z pominięciem ćwiczeń zespołowych działa w tym kierunku jak najbardziej skutecznie.

Ministerstwo przypomina zarządzenie w tej sprawie ogłoszone w Dzienniku Urzędowym z 1924 r. Nr 20[1]).

Ponadto dla uzyskania prawidłowej postawy przy chodzeniu należy zwrócić szczególną uwagę na dobór odpowiednich ćwiczeń, prostujących kręgosłup we wszystkich lekcjach ćwiczeń cielesnych, w szczególności należy dobierać odpowiednie ćwiczenia tułowia w płaszczyźnie strzałkowej dla uruchomienia kręgosłupa, oraz zwrócić uwagę na możność wykorzystania, zwłaszcza w pracy z dziećmi, ćwiczeń prostego trzymania głowy przez utrzymywanie na głowie krążka tekturowego lub woreczka z kamykami albo grochem.

Ministerstwo przypomina zarządzenie ogłoszone w Dz. Urz. z 1928 r. Nr 13[2]) o noszeniu książek w tornistrach lub workach przewieszanych przez barki, co również może się przyczynić do poprawienia przy chodzeniu, natomiast noszenie książek w jednej ręce w teczce, czy woreczku, przyczynia się do zniekształcenia kręgosłupa.

Podając powyższe wskazania do wiadomości, wzywam ogół Nauczycielstwa, Kierowników i Dyrektorów, oraz Lekarzy szkolnych wszystkich typów szkół do zwrócenia uwagi na te, niezmiernej wagi, sprawy, a władze szkolne do udzielania jak najdalej idącego poparcia tym wszystkim, którzy działać będą w kierunku poprawienia obecnego stanu rzeczy.

Podsekretarz Stanu: (—) *Jerzy Ferek Błaszyński*).

9.

Wstępowanie młodzieży do Szkoły Podchorążych Lotnictwa.

Okólnik Minist. W. R. i O. P. Nr 46 z dnia 14 maja 1937 r. (II. S. 3678/37).

Młodzież, przystępująca obecnie do gimnazjalnego egzaminu dojrzałości, stanie niezadługo przed koniecznością powzięcia decyzji co do dalszych studiów lub wyboru zawodu. W tej tak ważnej dla młodzieży chwili jest obowiązkiem również szkoły służyć jej radą i pomocą. Szkoła, wnikając w potrzeby Państwa i społeczeństwa, a uwzględniając zamiłowania i uzdolnienia młodzieży, może ułatwić jej wybór właściwego zawodu.

---

[1]) Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1924 r., str. 293 (okólnik Min. W. R. i O. P. z dnia 6 października 1924 r. L. 7753/I w sprawie prawidłowej postawy młodzieży przy pracy szkolnej).

[2]) Dz. Urz Kur. O. S. Lw. z 1929 r., str. 160.

Wobec tego, że naczelną ideą współczesnej Polski jest idea Obrony Narodowej, pojęta w całej rozciągłości i głębokości swojej, należy zwrócić oczy młodzieży, opuszczającej szkoły, na armię, która jest ogniskiem idei Obrony Narodowej w czasie wojny i w czasie pokoju.

Armię współczesną oceniać należy nie tylko liczbowo. Mobilizując człowieka, mobilizuje się wszystkie jego wartości duchowe i intelektualne. W szeregach armii znajdą miejsce ludzie wszystkich nieomal zawodów, znajdując pole dla pracy, dla ujścia swojej energii, ambicji, zdobywając wiedzę rozległą i głęboką.

Armia stale potrzebuje dopływu świeżych sil i tam należy kierować młodzież, wskazując jej drogę, na której żywotne jej siły znajdą zastosowanie dla dobra Narodu i Państwa.

Na naczelne miejsce współczesnej armii wysuwa się lotnictwo jako czynnik decydujący o gotowości obronnej Państwa i dlatego wymaga szczególnie troskliwości całego społeczeństwa.

Młodzież nasza posiada wszystkie walory, aby zapełniając szeregi lotnictwa, potęgę jego wzmocnić. Poświęcając się służbie w lotnictwie, młodzież staje w pierwszych szeregach armii. Charakter służby lotniczej pogłębia wartości moralne, wydobywając z jednostki częstokroć drzemiące w ukryciu talenty. Zmusza do zdobywania rozległej wiedzy w różnorodnych dziedzinach.

Zapewne setki maturzystów, opuszczających w najbliższym czasie szkoły średnie, pragną poświęcić się lotnictwu, jednak nie orientują się należycie w tym zagadnieniu. Nauczycielstwo, znając swą młodzież, potrafi rozwiać różne wątpliwości, udzielając cennych wskazówek młodzieży.

Powinno się to przejawić w pogadankach, w rozmowach prywatnych z młodzieżą, pobudzających do ideowego pojmowania swego przyszłego życia, swego zawodu.

Podkreślając znaczenie lotnictwa, polecam przy okazji wykładów z historii, geografii itp. w ciągu roku szkolnego poświęcać zagadnieniom rozwoju lotnictwa szczególną uwagę, uwypuklając jego znaczenie w życiu gospodarczym i narodowym Państwa, zaś w okresie wycieczek szkolnych polecam zwiedzanie w porozumieniu z władzami lotniczymi, lotnisk, fabryk itp. oraz wejście w ścisły kontakt z władzami LOPP., z organizacjami P. W. Lotniczego.

Akcja, do której wzywam nauczycielstwo, winna być akcją społeczną w zrozumieniu idei Obrony Narodowej. Wierzę, że do naszych szkół lotniczych nie zabraknie kandydatów.

Warunki przyjęcia do szkół lotniczych zostały przesłane do wszystkich szkół średnich. Na nauczycielstwo nakładam obowiązek rozpowszechniania ich między chętnymi. Jednocześnie załączam krótki orientacyjny szkic warunków szkolnych i przebiegu służby w lotnictwie.

Minister W. R. i O. P.: *W. Świętosławski.*

Warunki szkolne i przebieg służby w lotnictwie.

Szkoła Podchorążych Lotnictwa w Dęblinie ma za zadanie szkolić kandydatów na oficerów lotnictwa w grupie bojowej.

Pojęcie wyszkolenia w lotnictwie o tyle jest odmienne od ogólnego przyjętego pojmowania tego zagadnienia, ponieważ łączy w sobie nie tylko nauczanie, lecz i wychowanie, zdążające do wydobycia i rozwinięcia walorów duchowych i intelektualnych. Lotnictwo potrzebuje fachowców, lecz fachowców o głębokim zrozumieniu ideowej strony swego zawodu i uświadomionych społecznie. Tak pojęte wyszkolenie przysparza dla społeczeństwa jednostki fachowe z zasobem wiedzy zawodowej, a ponadto ludzi twórczych.

Doświadczenia z dotychczasowej pracy szkoły dowiodły, że zadanie to można wykonać w ciągu 3-letniego okresu. Dlatego też program pracy w ciągu pobytu w Szkole jest nastawiony w pierwszym rzędzie tak, aby wytworzyć atmosferę sprzyjającą spełnieniu tych zadań.

Uczeń w Szkole znajduje kulturalne warunki bytu, odbiegające w dużym stopniu od szablonowego koszarowego trybu życia. Urządzenia pokoi mieszkalnych, świetlic, czytelni, sal jadalnych, sal gimnastycznych są rozbudowane według wymogów nowoczesnej higieny i dążności dania jak najwięcej wygód codziennego bytu w zespole.

Konieczność opanowania dużego materiału wiedzy fachowej teoretycznej i pogłębienie jej praktycznie zmusza uczniów do intensywnej pracy — pracy planowej i systematycznej.

Rozkład dnia uwzględnia ten wysiłek, pozostawiając dość dużo czasu na wypoczynek i na rozrywki. W Szkole są czynne kółka oświatowe, artystyczne, naukowe, kluby sportowe itp. Udział czynny w nich uczniów pozwala na wyżycie się w kierunku ich indywidualnych zainteresowań poza wiedzą fachową, stwarza jednocześnie rozrywki kulturalne i sportowe. W miarę zaś posiadanych środków na ten cel urządzane są wycieczki krajoznawcze, urządzane są imprezy artystyczne z udziałem wybitnych artystów.

W okresie zimowym urządzane są kursy narciarskie w miejscowościach klimatycznych. W czasie tych kursów uczniowie są zakwaterowani w pensjonatach prywatnych, co daje możność rozprężenia umysłowego, zarazem wypoczynku po pracy umysłowej w Szkole.

W okresie letnim urządzane są wycieczki kajakowe, obóz wodny, kursy żeglarskie, szybowcowe itd.

Powyższe daje możność rozwoju fizycznego uczniom, poznanie kraju i przyzwyczaja do kultury duchowej i fizycznej.

Uczeń w zasadzie nie ponosi żadnych kosztów w czasie pobytu

w Szkole, pobierane są jedynie opłaty niewysokie na cele kulturalno-oświatowe.

Po ukończeniu Szkoły uczeń zostaje przyjęty do korpusu oficerów lotnictwa w stopniu podporucznika w grupie pilotów lub obserwatorów.

Przy opuszczeniu Szkoły prócz miesięcznego uposażenia, przysługującego podporucznikowi, zwiększonego jednak o dodatek lotniczy, absolwent otrzymuje całkowite wyekwipowanie oraz dodatek lotniczy za czas pobytu w Szkole, który wynosi około 2.000 zł.

Taki stan rzeczy pozwala absolwentowi na urządzenie swego życia dostatnio. Pewność jutra, stanowisko społeczne, wytwarza typ członka społeczeństwa bardzo wartościowego, ceniącego swoje obowiązki wobec Państwa i Narodu.

Dalszy przebieg jego kariery jest oparty na pragmatyce oficerskiej, która przewiduje służbę w stopniu podporucznika 2—3 lata, porucznika — 4, tak, że stopień kapitana, a więc związane z tym stanowisko kierownicze i samodzielne, absolwent może osiągnąć po 7—8 latach od ukończenia Szkoły. W tym okresie w miarę lat służby wzrasta uposażenie, przywiązane do dodatku lotniczego i do stopnia. Władze lotnicze w trosce o rozwój jednostek wybijających się umożliwiają zdobywanie dalszej wiedzy wojskowej przez studia w kraju i zagranicą. Czas służby w lotnictwie liczy się podwójnie tak, że po 18-tu latach, osiąga się pełnię praw emerytalnych, które dla oficerów lotnictwa co do uposażenia są wraz z dodatkiem lotniczym znacznie większe niż w innych rodzajach broni.

W bieżącym roku przekroczenie wieku może być w drodze wyjątku uwzględnione, o ile kandydat będzie odpowiadał wszystkim innym warunkom.

10.

Badanie lekarskie kandydatów do państwowego gimnazjum i liceum ogólnokształcącego.

Okólnik Minist. W. R. i O. P. Nr 33 z dnia 22 kwietnia 1937 r. (II. W. 2968/37).

Nr II. 8283/37. W związku z § 1 i § 3 regulaminu przyjmowania uczniów do państwowego gimnazjum ogólno-kształcącego, ogłoszonego jako załącznik do zarządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 23 lutego 1937 r. Nr II. S. 846/37 (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 3, poz. 57[1]) oraz § 1 i 3 regulaminu przyjmowania

[1]) Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1937 r., str. 130.

uczniów do państwowego liceum ogólno-kształcącego, ogłoszonego jako załącznik do zarządzenia Ministra W. R. i O. P. z dnia 22 lutego 1937 r. Nr II. S. 848/37 (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 3, poz. 59[1]) wyjaśniam, co następuje:

§ 1 obydwóch regulaminów ustala zasadę niedopuszczania do szkół kadydatów dotkniętych chorobami, zagrażającymi zdrowiu otoczenia lub wadami i ułomnościami uniemożliwiającymi im normalną pracę szkolną. Zasadę tę należy rozumieć w ten sposób, że lekarze szkolni przeprowadzą wstępne badania wszystkich kandydatów zgłaszających się do egzaminu w zakresie zakreślonym regulaminem. Natomiast szczegółowe i podstawowe badania nie są obowiązujące tak jak to stwierdza § 3 regulaminów.

Badania powinny odbywać się w szkole zarówno w godzinach stałych urzędowania lekarza w szkole jak i po za tymi godzinami.

Dyrekcje szkół, nie posiadających lekarza szkolnego, powinny w okresie przyjmowania nowowstępujących porozumieć się z innym lekarzem, który dokona przeglądu, bądź też żądać od kandydatów świadectwa lekarza wolnopraktykującego, stwierdzającego stan ich zdrowia w myśl § 1 wspomnianych regulaminów.

Za przeprowadzone badania lekarz szkolny (względnie specjalnie zaproszony lekarz) otrzymuje odpowiednie wynagrodzenie z opłacanej przez kandydatów taksy egzaminacyjnej na równi z innymi egzaminatorami.

Minister W. R. i O. P.: (—) *W. Świętosławski.*

11.

Interpretacja regulaminów przyjmowania uczniów do gimnazjum i ukończenia gimnazjum.

Pismo Minist. W. R. i O. P. z dnia 11 maja 1937 r. Nr II S. 3355/37.

Nr II. 9682/37. Na pytania Kuratorium, dotyczące interpretacji postanowień, zawartych w regulaminach przyjmowania uczniów do gimnazjum i liceum ogólno-kształcącego oraz w regulaminie ukończenia gimnazjum ogólno-kształcącego (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. z dnia 25 marca 1937 r. Nr 3, poz. 57, 59, 58) Ministerstwo przesyła następujące wyjaśnienia:

1. W regulaminie przyjmowania uczniów do państwowego gimnazjum ogólno-kształcącego:

---

[1] ¹) Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1937 r., str. 149.

w § 5 — ust. drugi — po wyrazach „do klasy I" powinno być „i innych" (pomyłka drukarska),

w § 14 — ust. trzeci zamiast „(§§ 13, 18, 19, 22)" powinno być „(§§ 13, 18, 22)" (pomyłka drukarska),

w § 28 — ust. trzeci — zamiast „Uchwały, powzięte w myśl postanowień §§ 21 i 22" powino być: „Uchwały powzięte w myśl postanowień § 22 oraz uchwały, dotyczące przyjmowania kandydatów do klas II, III i IV".

Przepis zawarty w ustępie pierwszym § 28 odnosi się do wszystkich kandydatów: zdających do kl. I-ej i innych.

Jednocześnie Ministerstwo zaznacza, że dla protokołów, wymienionych w § 28, nie będą ogłoszone specjalne wzory.

W związku z zapytaniem Kuratorium, dotyczącym przyjmowania kandydatów do klas niższych od tej, do której złożyli egzamin z wynikiem ujemnym, Ministerstwo wyjaśnia, że przypadki takie są dopuszczalne, o ile komisje egzaminacyjne uznają dostateczne przygotowanie kandydatów.

2. Regulamin egzaminu ukończenia gimnazjum (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 3/37, poz. 58):

a) W myśl ust. 3 § 10 ćwiczenia cielesne nie są przedmiotem tego egzaminu, a wydrukowany omyłkowo wiersz ostatni we wzorze świadectwa egzaminu („z ćwiczeń cielesnych") należy skreślić.

b) Wykazy ocen z kl. IV, o których mowa w § 4 — ustęp dziewiąty — są przeznaczone wyłącznie dla użytku komisji egzaminacyjnej i mogą być zwracane kandydatom bez względu na wynik egzaminu.

c) Eksterni nie są obowiązani przedstawiać tzw. świadectw moralności.

d) Dopuszczanie do tego egzaminu kandydatów ze szkół bez praw (§ 5) jest związane ściśle z wyznaczaniem przez kuratorium komisyj egzaminacyjnych, a rola kuratorium przy dopuszczaniu tych kandydatów do egzaminu sprowadza się do zbadania ich dokumentów oraz sprawdzenia czy uiścili taksę egzaminacyjną; wyniki klasyfikacji rocznej wklasie IV-ej oraz wykazy ocen nie mają w tym przypadku istotnego znaczenia dla decyzji kuratorium.

e) Poruszona przez Kuratorium kwestia, czy skreślenie kandydata z listy zdających (§§ 14 i 27) jest równoznaczne z niezdaniem egzaminu zostanie wyjaśniona oddzielnie.

3. Regulamin przyjmowania uczniów do liceum ogólnokształcącego:

a) Treść § 16 odnosi się wyłącznie do kandydatów do kl. I.

b) Zarówno w liceach z polskim, jak i z obcym językiem nauczania

przdmiotami egzaminu wstępnego są tylko te, które zostały wymienione w § 10.

Wreszcie Ministerstwo wyjaśnia, że uczniom klas IV-ych gimnazjów państwowych lub prywatnych z prawami, którzy nie otrzymają świadectwa ukończenia gimnazjum, można wydawać roczne wykazy ocen.

Dyrektor Departamentu: (—) *Dr M. Pollak.*

12.

Warunki przechodzenia uczniów prywatnych gimnazjów do prywatnych liceów ogólnokształcących.

Okólnik Minist. W. R. i O. P. Nr 34 z dnia 22 kwietnia 1937 r. (*II. S. 2894/37*).

Właściciele niektórych prywatnych gimnazjów, nie posiadających praw gimnazjów państwowych, zamierzając otworzyć licea ogólnokształcące, zwrócili się do Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z prośbą o wyrażenie zgody na wprowadzenie w statutach ich liceów zasady, że podstawą przyjmowania uczniów do klasy I liceów jest świadectwo roczne klasy IV ich gimnazjów oraz egzamin wstępny do liceum, przeprowadzany przez szkołę we własnym zakresie, przed własną komisją egzaminacyjną.

Wobec tego, że sprawa powyższa będzie decydowana w związku z zatwierdzeniem statutów przez Panów Kuratorów Okręgów Szkolnych oznajmiam, iż nie sprzeciwiam się uwzględnieniu proponowanej zasady w statutach i regulaminach liceów prywatnych w odniesieniu do uczniów własnych danej szkoły, czyniąc jednak zastrzeżenie, że 1) gimnazja i licea ogólno-kształcące, w których statutach wspomniana zasada będzie wprowadzana, nie będą mogły uzyskać uprawnień szkół państwowych, 2) że przechodzenie uczniów takich liceów do innych liceów ogólnokształcących bez uprawnień szkół państwowych — będzie uzależnione od zgody kuratorium okręgu szkolnego, 3) szkołom takim jako nie posiadającym uprawnień szkół państwowych nie będzie wolno wydawać świadectw ukończenia gimnazjum.

O powyższym należy właścicieli tych szkół uprzedzić i zobowiązać do poinformowania o tym rodziców i uczniów.

Minister W. R. i O. P.: (—) *W. Świętosławski.*

13.

Opłaty za egzamin ukończenia gimnazjum prywatnego nowego ustroju i za egzaminy do liceów ogólnokształcących.

Okólnik Minist. W. R. i O. P. Nr. 31 z dnia 20 kwietnia 1937 r. (I R. 1573/37).

Nr. II. 7887/37. Uzupełniając okólnik Nr. 85 z dnia 14 czerwca 1934 r. (I R-4574/34[1]) o opłatach szkolnych w państwowych szkołach średnich ogólnokształcących, w państwowych zakładach kształcenia nauczycieli oraz przy egzaminach nauczycieli szkół powszechnych (Dz. Urz. Nr. 6-7, poz. 96), z mocą obowiązującą od dnia 1 maja 1937 r. zarządzam pobieranie następujących opłat szkolnych:

1. Taksa za egzamin ukończenia gimnazjum prywatnego nowego ustroju bez praw i dla eksternów . . . . . 40 zł
2. Taksa za egzamin wstępny do państwowego liceum ogólno-kształcącego . . . . 10 zł
3. Taksa za egzamin uzupełniający z języka łacińskiego w zakresie gimnazjum ogólno-kształcącego . . . . 8 zł
4. Taksa za egzamin przy przejściu z gimnazjum zawodowego do gimnazjum ogólno-kształcącego . . . . . . 10 zł
5. Taksa za egzamin przy przejściu z liceum zawodowego do liceum ogólno-kształcącego . . . . 20 zł

W przypadku zwolnienia od egzaminu taksy egzaminacyjnej pobierać nie należy.

Od taksy za egzamin ukończenia gimnazjum prywatnego i dla eksternów (punkt 1 niniejszego zarządzenia) mogą być zwolnieni w połowie kandydaci zupełnie niezamożni oraz dzieci czynnych funkcjonariuszów państwowych i wojskowych zawodowych, a także sami funkcjonariusze państwowi i wojskowi zawodowi. Całkowicie zwolnieni od tej taksy mogą być wyjątkowo kandydaci zupełnie ubodzy i to w granicach 10% wszystkich kandydatów, dopuszczonych do egzaminu, przy czym pierwszeństwo mieć powinny dzieci niezamożnych inwalidów wojennych, niezamożnych kawalerów orderu „Virtuti Militari" i odznaczonych Krzyżem lub Medalem Niepodległości.

Od taksy za egzamin ukończenia gimnazjum prywatnego zwalnia uczniów i eksternów kuratorium okręgu szkolnego.

Taksy, wymienione w punkcie 1-ym za egzamin ukończenia gimna-

---

[1]) Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1934 r., str. 308.

zjum prywatnego nowego ustroju bez praw i dla eksternów, dyrekcje szkół niepaństwowych oraz eksterni wpłacają na rachunek funduszu specjalnego kuratorium okręgu szkolnego pod nazwą „Taksa administracyjna" za pośrednictwem P. K. O. na konto czekowe izby skarbowej lub kasy urzędu skarbowego.

Taksy wymienione w punktach od 2 do 5, powinny być uiszczone za pośrednictwem P.K.O. na konto czekowe szkoły przed przystąpieniem ucznia (nicy) do egzaminu.

Dyrekcje szkół po pokryciu wydatków administracyjno-osobowych, o ile takie będą, rozdzielą te taksy między egzaminatorów, jako wynagrodzenie za udział w egzaminach; sumy uzyskane od uczniów z tego tytułu powinny być podawane w liście wypłat wynagrodzeń egzaminatorów.

Przy rozdziale taksy za egzamin wstępny do gimnazjum nowego ustroju, która zgodnie z okólnikiem, przytoczonym na wstępie, wynosi 10 zł., należy uwzględniać również delegatów szkolnictwa powszechnego, obecnych przy egzaminie, oraz lekarza, przeprowadzającego badanie lekarskie kandydatów.

Minister W. R. i O. P.: (—) *W. Świętosławski.*

14.

Organizacja roku szkolnego 1937/38 w szkolnictwie zawodowym.

Okólnik Minist. W. R. i O. P. Nr 39 z dnia 30 kwietnia 1937 r. (III. O. 1808/37).

Z początkiem nowego roku szkolnego 1937/38 rozpocznie się dalsze wprowadzanie nowego ustroju do szkół zawodowych. Zarządzenia, dotyczące likwidacji niektórych szkół, nieodpowiadających nowemu ustrojowi, otwarcia nowych szkół, nadania statutów oraz ogłoszenie programów przewidywane są w czerwcu r. b.

W związku z powyższym Kuratoria Okręgów Szkolnych powinny rozpocząć prace przygotowawcze w terenie.

Dla ułatwienia tych prac podaje się następujące wskazówki i wyjaśnienia.

Wskazówki organizacyjne.

1. Organizacja, warunki przyjęcia i programy w szkołach (na wydziałach), których ustrój nie zostaje zmieniony w przyszłym roku szkolnym, pozostają nadal bez zmian. Szkoły te obowiązuje tymczasowa instrukcja z roku 1933/34, która ma na celu m. in. przygotowanie tych szkół do przyjęcia nowego ustroju w latach następnych.

2. Szkoły (wydziały), w których specjalnymi zarządzeniami Ministerstwa było już zawieszone przyjmowanie kandydatów, podlegają dalszemu wygasaniu.

Odnośnie szkół (wydziałów), które w bieżącym roku szkolnym mają tylko ostatnią klasę, Kuratoria wystąpią do Ministerstwa z wnioskami o formalne ich zamknięcie.

3. W związku ze spotykanymi często wypadkami, że poszczególne szkoły zawodowe lub klasy posiadają zbyt małą ilość uczniów, przypominam postanowienia punktu 3, działu I zarządzenia w sprawach, związanych z ograniczeniem budżetu z dnia 9 lipca 1931 r. Nr. I. R-5428/31 i polecam nie uruchamiać bez zgody Ministerstwa klas (wydziałów, oddziałów) przy liczbie uczniów mniejszej od 30. Zastrzeżenie to dotyczy również takich wydziałów (grup uczniów), w których częściowo nauka odbywa się łącznie z innymi wydziałami (grupami).

W związku z tym odnośnie szkół i wydziałów (oddziałów), które już w roku obecnym i w poprzednich latach wykazywały stale słabą frekwencję, należy wystąpić do dnia 15 czerwca r. b. do Ministerstwa z wnioskiem bądź o zawieszenie przyjmowania kandydatów do klas I-ych w r. szk. 1937/38, bądź o utrzymanie w drodze wyjątku tych klas nadal mimo słabej frekwencji. Wyjątki te uwzględniane będą przez Ministerstwo jedynie w wypadkach, gdy absolwenci tych szkół lub wydziałów w należytym stopniu znajdują zatrudnienie w swym zawodzie, lub jeżeli rodzaj danego zawodu wymaga fachowców, przygotowanych przez szkołę.

4. Szkoły otwierane lub reorganizowane na zasadach nowego ustroju podlegać będą w okresie reorganizacji dyrekcjom tych szkół, w których miejsce lub przy których będą tworzone, o ile nie nastąpią w tym względzie inne zarządzenia Ministerstwa.

Ministerstwo poda bliższe wskazówki o sposobie administrowania tymi szkołami w okresie przejściowym.

5. Przy przygotowywaniu obsady personalnej w szkolnictwie zawodowym na rok szkolny 1937/38 należy przede wszystkim kierować się wskazaniami, podanymi w zarządzeniu Ministerstwa z 7 kwietnia r. b. Nr. BP-5350/37.

Przy przydzielaniu nauczycieli i instruktorów do szkół reorganizowanych należy dokonywać bardzo starannego doboru i zwracać uwagę, aby nauczyciele posiadali odpowiednią praktykę zawodową i nauczycielską.

Ilość instruktorów lub nauczycieli praktycznej nauki zawodu w szkołach nowego ustroju powinna być dostosowana do wskazań, podanych w wytycznych i programach.

6. Liczba klas równoległych w zreorganizowanych szkołach państwo-

wych pozostaje w zasadzie taka sama, jaka była w szkole przed reorganizacją.

W razie konieczności powiększenia klas równoległych Kuratoria wystąpią z wnioskiem w tej sprawie do Ministerstwa.

Warunki przyjmowania młodzieży do szkół zreorganizowanych określają statuty.

Świadectwo złożenia egzaminu wstępnego z wynikiem pomyślnym do klasy I. gimnazjum zawodowego, wydane w roku poprzednim, nie zwalnia od egzaminu wstępnego w r. b. W przypadku pomyślnego złożenia tego egzaminu w roku bieżącym kandydatowi temu należy dać pierwszeństwo w przyjęciu do gimnazjum.

Lokale i urządzenia.

7. Wobec spotykanego często nadmiernego przepełnienia szkół i powodowanych tym trudności lokalowych w zorganizowaniu pracowni i warsztatów, może zajść konieczność zmniejszenia nadmiernej liczby klas równoległych (oddziałów). W tym również celu może okazać się koniecznym przeniesienie z terenu szkoły do osobnych lokali organizacyj, istniejących przy szkole i nie stanowiących z nią organicznej całości, a uszczuplających jej lokal, jak np. kursów specjalnych, spółdzielni wytwórczych absolwentów, mieszkań zajmowanych przez personel szkolny, internatów itp. Przeniesienie instytucyj nie wyklucza oddziaływania szkoły na ich stan i rozwój.

8. W związku z uwagami, podanymi w poprzednich punktach dla każdej szkoły, w której przewiduje się w roku szkol. 1937/38 wprowadzenie nowego ustroju, należy opracować plan racjonalnego rozmieszczenia pracowni, warsztatów, gabinetów, szatni itp. stosownie do wymagań programowych i przewidywanej ilości czynnych oddziałów (klas, grup), biorąc pod uwagę oczywiście pełny rozwój szkoły. Przez należyte i wczesne opracowanie tego planu uniknie szkoła w latach późniejszych trudności organizacyjnych. Plan ten powinien z reguły zamykać się w posiadanej już przez szkołę objętości lokalu, gdyż na jakąkolwiek rozbudowę liczyć można jedynie tylko w wyjątkowych i nielicznych wypadkach.

9. W związku ze znaczeniem, jakie odgrywa w reformowanej szkole zawodowej nauka praktyczna, należy zwrócić szczególną uwagę na należyte zorganizowanie i zaopatrzenie pracowni i warsztatów, będących głównym ośrodkiem nauczania w gimnazjach i liceach zawodowych oraz w szkołach gospodarstwa domowego.

W tym celu Kuratoria powinny przewidzieć w planach finansowo-gospodarczych odpowiednie kwoty na zaopatrzenie warsztatów i pracowni w niezbędne pomoce naukowe. Przy opracowywaniu tego zagadnienia należy przewidzieć możliwość korzystania z produkcji warsztatów niektórych szkół dla zaopatrzenia innych szkół.

Uczniowie.

10. Uczniowie I klasy szkół, podlegających likwidacji, którzy nie zostaną promowani do klasy II, mogą być przyjmowani do klasy I gimnazjum lub liceum bez egzaminu wstępnego, jeżeli odpowiadają pod względem przygotowania i wieku warunkom, wymaganym od kandydatów do tego gimnazjum lub liceum.

Frekwencja.

11. Przy rozważaniu zagadnienia frekwencji w szkołach zawodowych danej specjalności należy mieć na uwadze, że duża frekwencja bynajmniej nie jest jedynym i decydującym wskaźnikiem pomyślnego stanu. Z tych względów przy stawianiu wniosków w sprawach otwarcia nowej szkoły lub równoległego oddziału powinno Kuratorium zwracać uwagę na celowość wypuszczania nowych absolwentów szkoły zawodowej w danej specjalności z punktu widzenia potrzeb regionalnych.

12. Ponieważ w znacznej liczbie istniejących szkół stwierdzono, że duża ilość uczniów nie otrzymuje promocji do klasy następnej, należy zwrócić baczną uwagę na dobór młodzieży pod względem zdrowia i właściwego przygotowania.

13. Przy nauczaniu zajęć warsztatowych klasę (oddział) należy dzielić na grupy, przy czym we wszystkich szkołach, prowadzących warsztaty mechaniczne, na jednego instruktora w dziale obróbki ręcznej nie powinno przypadać więcej jak 25 uczniów, w dziale obróbki maszynowej — 16 uczniów, przy pracy w kuźni — 20 uczniów.

W szkołach stolarskich podczas zajęć warsztatowych klasę (oddział) dzieli się na grupy, przy czym na jednego instruktora w dziale obróbki ręcznej nie powinno przypadać więcej jak 18 uczniów.

W żeńskich szkołach podczas zajęć warsztatowych i praktycznych klasę (oddział) dzieli się na grupy, przy czym na jedną instruktorkę nie może przypadać więcej, jak 32 uczennice.

Szkoły prywatne.

14. Wobec zbliżającego się ostatecznego terminu, przewidzianego w ustawie ustrojowej dla przekształcenia szkół według nowego ustroju, należy dążyć, aby istniejące szkoły prywatne przystosowały się do nowego ustroju.

W razie, gdy właściciel szkoły przy jej reorganizacji domagać się będzie podwyższenia poziomu szkoły (np. przekształcenia szkoły rzemieślniczej na gimnazjum, szkoły opartej na szkole powszechnej — na liceum) należy uzależnić zgodę na tę reorganizację od decyzji Ministerstwa.

15. Właściciele tych szkół prywatnych, których reorganizacja przewidziana jest w wykazie do niniejszego okólnika, powinni wystąpić do Kuratorium z wnioskiem o wydanie orzeczenia, na którego podstawie będą mogli uruchomić nowe szkoły, jednocześnie likwidując stopniowo szkoły starego typu. Nie należy zezwalać, aby właściciel, otwierając szkołę według nowego ustroju, pozostawiał jednocześnie równoległe klasy starego typu.

16. Reorganizowane szkoły prywatne powinny zachowywać swój charakter co do rodzaju młodzieży (szkoła męska, żeńska lub koedukacyjna). Odchylenia mogą być dokonywane tylko w odniesieniu do szkół koedukacyjnych w kierunku zamiany ich na męskie lub żeńskie. Szkoły reorganizowane powinny w zasadzie utrzymać liczbę oddziałów równoległych w klasie I, jak w roku szkol. 1936/37.

Zwiększenie liczby oddziałów klasy 1 może być dokonane w wypadkach wyjątkowych za zezwoleniem Kuratorium. Przy udzielaniu takich zezwoleń Kuratorium powinno brać pod uwagę sprawę wielkości pomieszczenia dla pełnej szkoły po zakończeniu reorganizacji oraz potrzeby gospodarcze ośrodka (wskaźnikiem może być obecny stan zatrudnienia absolwentów szkoły). W statutach reorganizowanych szkół prywatnych powinny być ustalone warunki przyjęcia do szkoły analogicznie, jak w odpowiednich szkołach państwowych.

17. Braki w zakresie pomieszczeń, pracowni, wyposażenia itp. powinny być w zasadzie uzupełnione przed rozpoczęciem nowego roku szkolnego. Wskazane jest jednak odraczanie szkołom obowiązku przeprowadzania tych uzupełnień ze względu na trudności finansowe, przy czym dążyć należy, aby uzupełnienia dokonane były w najbliższym czasie.

Szczególnej troski Kuratorium, o ile chodzi o stronę materialną, wymagają sprawy pomieszczeń szkół w tych wszystkich miejscowościach, w których te pomieszczenia, jak to stwierdzono w czasie wizytacyj szkół, są niedostateczne. Właściciele szkół powinni dążyć do dostosowania lokali do potrzeb szkół, a tam, gdzie to jest możliwe do rozbudowy pomieszczeń.

18. Określenie liczby klas w prywatnych szkołach handlowych (gimnazja 3 lub 4-klasowe, licea 2 lub 3-klasowe) pozostawia się decyzji Kuratorium, zalecając uwzględnianie życzeń właścicieli co do organizowania szkół, o ile pozwalają na to względy lokalowe. Kierunek specjalny w klasie czwartej gimnazjum kupieckiego zostanie ustalony przez Ministerstwo w przyszłości.

Szkolnictwo dokształcające.

19. Szkolnictwo zawodowe dokształcające w dziedzinie szkolenia zawodowego stanowi dział bardzo ważny i wymagający szczególnej opieki.

Z tych względów należy zwrócić wielką uwagę i otoczyć troską ten dział szkolnictwa, celem jego podtrzymania i rozwoju. Przepisy, dotyczące organizacji szkół dokształcających zawodowych oraz programy dla tych szkół zostaną wkrótce Kuratorium podane do wiadomości.

* * *

20. Po otrzymaniu niniejszego okólnika Kuratorium powinno niezwłocznie powiadomić szkoły o zamiarze władz szkolnych przeprowadzenia reorganizacji, upoważniając jednocześnie dyrekcje szkół do przyjmowania kandydatów do nowych szkół w terminie przedwakacyjnym. W razie potrzeby mogą być przeprowadzane wpisy uzupełniające w terminie powakacyjnym.

O otwarciu gimnazjów zawodowych oraz szkół przysposobienia należy poinformować uczniów klas VI i VII szkół powszechnych i ich rodziców, a o otwarciu liceów zawodowych uczniów klas IV gimnazjów ogólnokształcących i ich rodziców, ze zwróceniem uwagi na życiowe znaczenie szkół zawodowych.

21. Szkoły, które nie zostaną zreorganizowane w r. szk. 1937/38 powinny ulec przekształceniu w/g nowego ustroju z początkiem r. szk. 1938/39. W związku z tym należy w ciągu r. 1937/38 stopniowo przystosowywać je do przyszłej reorganizacji.

22. Do niniejszego okólnika załącza się szczegółowy wykaz państwowych szkół zawodowych, które z początkiem roku szk. 1937/38 otrzymają organizację według zasad nowego ustroju oraz wykaz tych szkół niepaństwowych, które mogą ulec reorganizacji bez odwoływania się do decyzji Ministerstwa. Dla orientacji Kuratorium załącza się również tabele godzin szkół, mających powstać według nowego ustroju[1]).

Minister W. R. i O. P: (—) *W. Świętosławski.*

A. Szkoły państwowe.

Szkoły państwowe przemysłowe.

Z początkiem roku szkolnego będą przekształcone według nowego ustroju następujące państwowe szkoły przemysłowe:

1. Państwowa Szkoła Techniczna we Lwowie, a w szczególności: Wydział Drogowo-Wodny przekształcony będzie na państwowe liceum drogowe. Państwowe Liceum Mechaniczne powstaje jako nowa szkoła.

2. Państwowa Szkoła Budownictwa w Jarosławiu (wydział budowlany) — na liceum budowlane.

---

[1]) Podaje się tabele szkół, mających powstać na terenie Kur. O. S. Lw.

Szkoły państwowe handlowe.

Z początkiem roku szkolnego będą zorganizowane według nowego ustroju następujące szkoły państwowe:

1. 3-klasowe męskie liceum administracyjne (1-2 ciągowe) we Lwowie (wydziały: skarbowy oraz samorządowy).

2. 2-klasowe męskie liceum handlowe (jednociągowe) w Tarnopolu.

3. 2-klasowe męskie liceum handlowe (jednociągowe) w Stanisławowie.

4. 2-klasowe męskie liceum handlowe (jednociągowe) w Rzeszowie.

5. Koedukacyjne Liceum Handlowe Tow. Liceum Handlowego w Przemyślu — na 2-klasowe państwowe liceum koedukacyjne handlowe (1-2 ciągowe).

B. Szkoły niepaństwowe.

Szkoły niepaństwowe przemysłowe [1])

Z początkiem roku szkolnego mogą być przekształcone według nowego ustroju następujące szkoły niepaństwowe przemysłowe:

1. Szkoła Rzemieślniczo-Przemysłowa Tow. Warsztatów Rękodzielniczych dla młodzieży żydowskiej im. dra A. Korkisa we Lwowie, a w szczególności oddział ślusarsko-mechaniczny — na gimnazjum mechaniczne, oddział stolarski na szkołę stolarską.

2. Prywatna Szkoła Zawodowa Żeńska Zgromadzenia SS. Bazylianek (wydz. krawiecki) we Lwowie — na gimnazjum krawieckie.

3. Szkoła Zawodowa Żeńska Tow. Warsztatów Rękodzielniczych dla młodzieży żydowskiej (wydział krawiecki) w Przemyślu — na gimnazjum krawieckie.

4. Średnia Szkoła Zawodowa Żeńska im. St. Sobińskiego Tow. Średniej Szkoły Zawodowej Żeńskiej (wydz. krawiecki) w Samborze, na gimnazjum krawieckie.

5. Szkoła Przemysłowa Żeńska Tow. Szkoły Przemysłowej w Stanisławowie (wydz. krawiecki) — na gimnazjum krawieckie[1]).

Szkoły niepaństwowe handlowe.

Z początkiem roku szkolnego mogą być przekształcone według nowego ustroju następujące szkoły handlowe niepaństwowe:[2])

---

[1]) Opuszcza się nazwy szkół, którym Kuratorium zaproponuje reorganizację.

[2]) Z zastrzeżeniami, które zostaną podane zainteresowanym koncesjonariuszom oddzielnie.

1. Koedukacyjne Liceum Handlowe Tow. Liceum Handlowego we Lwowie — na koedukacyjne liceum handlowe (1—2 ciągowe).

2. 3-klasowa Koedukacyjna Szkoła Handlowa Deodata Loewina w Brodach — na 3-klasowe koedukacyjne gimnazjum kupieckie (1—2 ciągowe).

3. 3-klasowa Koedukacyjna Szkoła Handlowa Tow. „Ridna Szkoła" we Lwowie — na 4-klasowe koedukacyjne gimnazjum kupieckie (jedno lub dwu ciągowe).

4. 3-klasowa Koedukacyjna Szkoła Handlowa Żydowska Tow. Szkoły Handlowej we Lwowie — na 4-klasowe gimnazjum koedukacyjne kupieckie (2 lub 3-ciągowe).

5. Prywatna 3-klasowa Koedukacyjna Szkoła Handlowa Tow. Szkoły Zawodowej w Rozwadowie — na 3-klasowe gimnazjum koedukacyjne kupieckie (1 lub 2-ciągowe).

6. 3-klasowa Koedukacyjna Szkoła Handlowa Fundacji Ozjasza Gotthelfa w Samborze — na 3-klasowe koedukacyjne gimnazjum kupieckie (1 lub 2-ciągowe).

7. 3-klasowa Koedukacyjna Szkoła Handlowa Zw. Pracy Obywatelskiej Kobiet w Złoczowie — na 3-klasowe gimnazjum koedukacyjne kupieckie (1 lub 2-ciągowe).

Szkoły niepaństwowe rolnicze.

Z początkiem roku szkolnego mogą być przekształcone według nowego ustroju następujące szkoły niepaństwowe rolnicze:

1. Seminarium Nauczycielek Gospodarstwa w Jazłowcu — na liceum gospodarstwa wiejskiego.

Tabele godzin (plany godzin).

Dwuletnie liceum administracyjne.

L. p.	Przedmioty	Ilość godzin lekcyjnych tygodniowo		Razem
		Klasy		
		I	II	
	A. Zawodowe:			
1	Prawoznawstwo i administracja państwowa .	3	3	6
2	Organizacja przedsiębiorstw i obrotu gospodarczego	2	2	4
3	Geografia gospodarcza	3	—	3
4	Ekonomia społeczna	—	2	2
5	Biurowość i korespondencja	2	2	4
6	Arytmetyka handlowa	2	2	4
7	Księgowość	4	4	8
8	Pisanie na maszynie	—	2	2
	Razem A. . .	16	17	33
	B. Pomocnicze, ściśle związane z zawodem:			
9	Język obcy nowożytny I z korespondencją .	4	4	8
10	Język obcy nowożytny II z korespondencją .	3	3	6
11	Historia i nauka o państwie	2	2	4
12	Matematyka	2	2	4
	Razem B. . .	11	11	22
	C. Pomocnicze, bezpośrednio niezwiązane z zawodem:			
13	Religia	2	2	4
14	Język polski	3	2	5
15	Przysposobienie wojskowe	2	2	4
16	Ćwiczenia cielesne	2	2	4
	Razem C. . .	9	8	17
	Ogółem . . .	36	36	72
	Przedmioty nadobowiązkowe:			
1	Stenografia	2	1	3

Dwuletnie liceum handlowe.

L. p.	Przedmiot	Ilość godzin lekcyjnych tygodniowych — Klasy I	II	Razem
	A. Zawodowe:			
1	Organizacja i technika handlu	4	3	7
2	Reklama	—	2	2
3	Prawoznawstwo	2	2	4
4	Towaroznawstwo	3	2	5
5	Geografia gospodarcza	3	—	3
6	Ekonomia społeczna	—	2	2
7	Arytmetyka handlowa	2	2	4
8	Księgowość	2	3	5
9	Stenografia	2	1	3
10	Pisanie na maszynie	—	2	2
	Razem A.	18	19	37
	B. Pomocnicze, ściśle związane z zawodem:			
11	Język obcy nowożytny I z korespondencją	4	4	8
12	Język obcy nowożytny II z korespondencją	3	3	6
13	Matematyka	2	2	4
	Razem B	9	9	18
	C. Pomocnicze, bezpośrednio niezwiązane z zawodem:			
14	Religia	2	2	4
15	Język polski	3	2	5
16	Przysposobienie wojskowe	2	2	4
17	Ćwiczenia cielesne	2	2	4
	Razem C.	9	8	17
	Ogółem	36	36	72
	Przedmioty nadobowiązkowe:			
1	Stenografia języka obcego	—	2	2

Szkoła ogrodnicza.

L. p.	Przedmiot	Klasy I	Klasy II	Klasy III	Razem godzin tygodn.
	A. Zawodowe:				
1	Zajęcia praktyczne	27	27	27	81
2	Uprawa i nawożenie roli	2	3	—	5
3	Sadownictwo	—	2	2	4
4	Warzywnictwo	2	2	—	4
5	Rośliny ozdobne	—	2	2	4
6	Prowadzenie ogrodów ozdobnych	—	—	2	2
7	Organizowanie i prowadzenie gospodarstw ogrodniczych	—	—	4	4
	Razem A.	31	36	37	104
	B. Pomocnicze, ściśle związane z zawodem:				
8	Botanika	2	2	—	4
9	Rachunki	2	2	—	4
10	Rysunki zawodowe	3	—	—	3
11	Chów i użytkowanie zwierząt	2	—	—	2
12	Higiena	—	—	1	1
13	Nauka o Polsce współczesnej	—	—	2	2
	Razem B.	9	4	3	16
	C. Pomocnicze, bezpośrednio niezwiązane z zawodem:				
14	Religia	1	1	1	3
15	Język polski	2	2	2	6
16	Ćwiczenia cielesne	2	2	2	6
17	Przysposobienie wojskowe	2	2	—	4
	Razem C.	7	7	5	19
	Ogółem	47	47	45	139

Ponadto: a) 1 godzina tygodniowo chóru,

b) 2 godziny tygodniowo zabaw, gier i sportów.

Liceum gospodyń wiejskich.

L. p.	Przedmioty	Klasy I	Klasy II	Klasy III	Razem godzin tygodn.
	A. Zawodowe:				
1	Organizacja i prowadzenie gospodarstwa domowego	—	2	3	5
2	Zagadnienia rodzinne i wychowanie dzieci	—	-	2	2
3	Żywienie człowieka	—	2	1	3
4	Higiena	—	2	—	2
5	Ekonomika gospodarstw wiejskich	—	—	3	3
6	Uprawa roli i roślin	2	3	—	5
7	Ogrodnictwo	—	3	3	6
8	Hodowla zwierząt	3	3	4	10
9	Towaroznawstwo	—	2	—	2
10	Przetwórstwo	—	—	3	3
11	Handel artykułami wiejskimi	—	—	2	2
12	Zajęcia praktyczne	16	16	18	50
	Razem A	21	33	39	93
	B. Pomocnicze, ściśle związane z zawodem:				
13	Botanika	3	—	—	3
14	Zoologia	3	—	—	3
15	Fizyka	2	—	—	2
16	Chemia	5	—	—	5
17	Zagadnienia gospodarcze i społeczno-państwowe	—	1	2	3
18	Zasady prawa	—	—	1	1
	Razem B.	13	1	3	17
	C. Pomocnicze, bezpośrednio niezwiązane z zawodem:				
19	Religia	2	2	—	4
20	Język polski	2	2	—	4
21	Język obcy	2	2	—	4
22	Ćwiczenia cielesne	2	2	—	4
23	Przysposobienie wojskowe	2	2	—	4
	Razem C.	10	10	—	20
	Ogółem	44	44	42	130
	D. Nadobowiązkowe:				
24	Śpiew	1	1	1	3

Liceum gospodarstwa domowego.

L. p.	Przedmioty	Ilość godzin lekcyjnych tygodniowo klasa I	klasa II
	A. Zajęcia praktyczne:		
1	Sporządzanie posiłków i przetwórstwo . . .	10	12
2	Porządki i pranie	3	3
3	Szycie	3	—
	Razem A. . .	16	15
	B. Zawodowe:		
4	Organizacja gospodarstw rodzinnych i zbiorowych	1	2
5	Rachunkowość	2	2
6	Towaroznawstwo	2	2
7	Zasady żywienia	—	2
8	Zagadnienia z estetyki i ćwiczenia plastyczne	1	2
9	Higiena	2	2
10	Psychologia	—	2
11	Zagadnienia gospodarcze i społeczno-państwowe	—	3
	Razem B. . .	8	17
	C. Pomocnicze, ściśle związane z zawodem:		
12	Chemia	4	—
13	Fizyka	3	—
	Razem C. . .	7	—
	D. Pomocnicze, bezpośrednio niezwiązane z zawodem:		
14	Religia	2	2
15	Język polski	2	2
16	Język obcy	3	2
17	Ćwiczenia cielesne	2	2
18	Przysposobienie wojskowe	2	2
	Razem D. . .	11	10
	Ogółem . . .	42	42
	Nadobowiązkowe:		
1	Śpiew	1	1

Liceum mechaniczne.

L. p.	Przedmioty — Klasy / Półrocza	I: 1	I: 2	II: 3	II: 4	III: 5	III: 6	Razem godzin tygodn.
	A. Zawodowe:							
1	Technologia metali z ćwicz.	3	3	6	9	6	4	31
2	Warsztaty	4	6	6	8	8	8	40
3	Części maszyn i konstr. żel. z ćwicz.	—	—	8	15	—	—	23
4	Dźwignice i urządz. transp. z ćwicz.	—	—	—	—	4	—	4
5	Pompy i silniki wodne	—	—	—	—	2	2	4
6	Kotły parowe	—	—	—	3	—	—	3
7	Silniki parowe	—	—	—	—	4	2	6
8	Silniki spalinowe	—	—	—	—	4	2	6
9	Ćwiczenia konstrukcyjne	—	—	—	—	4	11	15
10	Gospodarka cieplna w siłowniach	—	—	—	—	—	4	4
11	Elektrotechnika z ćwicz.	—	—	—	—	5	4	9
12	Wytrzymałość materiałów z ćwicz.	—	3	7	—	—	—	10
13	Termodynamika techniczna	—	—	4	—	—	—	4
14	Organizacja przedsiębiorstw	—	—	—	—	2	2	4
15	Rysunek techniczny z nauką o rzutach	8	8	—	—	—	—	16
	Razem A.	15	20	31	35	39	39	179
	B. Pomocnicze, ściśle związane z zawodem:							
16	Mechanika techniczna	5	2	2	—	—	—	9
17	Fizyka	4	2	—	—	—	—	6
18	Chemia	3	3	—	—	—	—	6
10	Matematyka	8	8	2	—	—	—	18
20	Zagadnienia gospodarcze i społeczno-państwowe	—	—	—	—	2	2	4
21	Higiena	—	—	—	—	1	1	2
	Razem B.	20	15	4	—	3	3	45
	C. Pomocnicze, bezpośrednio niezwiązane z zawodem:							
22	Religia	1	1	1	1	—	—	4
23	Język polski	2	2	2	2	—	—	8
24	Język obcy	2	2	2	2	—	—	8
25	Ćwiczenia cielesne	2	2	2	2	—	—	8
26	Przysposobienie wojskowe	2	2	2	2	—	—	8
	Razem C.	9	9	9	9	—	—	36
	Ogółem	44	44	44	44	42	42	260

Liceum budowlane.

L. p.	Przedmioty — Klasy / Półrocza	I: 1	I: 2	II: 3	II: 4	III: 5	III: 6	Razem godzin tygodn.
	A. Zawodowe:							
1	Budownictwo z ćwiczeniami	9	9	15	15	23	22	93
2	Żelazobeton z ćwiczeniami	—	--	—	—	4	4	8
3	Konstrukcje stalowe z ćwiczeniami	—	—	—	—	2	2	4
4	Kosztorysowanie i organizacja robót z ćwiczeniami	—	—	—	—	5	6	11
5	Historia architektury i formy architekt.	2	2	2	2	—	—	8
6	Ustawodawstwo budowlane	—	—	2	2	—	—	4
7	Instalacje	—	—	2	2	2	2	8
8	Materiałoznawstwo z ćwiczeniami	2	2	2	2	—	—	8
9	Maszynoznawstwo	—	--	2	2	—	—	4
10	Zajęcia praktyczne	2	2	2	2	—	—	8
11	Statyka z wytrzymałością materiałów	3	3	3	3	—	—	12
12	Miernictwo z ćwiczeniami	—	—	2	2	—	—	4
13	Rysunek odręczny	3	3	3	3	3	3	18
	Razem A.	21	21	35	35	39	39	190
	B. Pomocnicze, ściśle związane z zawodem:							
14	Fizyka	4	4	—	—	—	—	8
15	Matematyka	6	6	—	—	—	—	12
16	Geometria wykreślna i perspektywa	4	4	—	—	—	—	8
17	Zagadnienia gospodarcze i społeczno-państwowe	—	—	—		2	2	4
18	Higiena	—	—	—	—	1	1	2
	Razem B.	14	14	—	—	3	3	34
	C. Pomocnicze, bezpośrednio niezwiązane z zawodem:							
19	Religia	1	1	1	1	—	—	4
20	Język polski	2	2	2	2	—	—	8
21	Język obcy	2	2	2	2	-	—	8
22	Ćwiczenia cielesne	2	2	2	2	—	—	8
23	Przysposobienie wojskowe	2	2	2	2	—	—	8
	Razem C.	9	9	9	9	—	-	36
	Ogółem	44	44	44	44	42	42	260

Liceum drogowe.

L. p.	Przedmioty — Klasy / Półrocza	I: 1	I: 2	II: 3	II: 4	III: 5	III: 6	Razem godzin tygodn.
	A. Zawodowe:							
1	Drogi szosowe, gruntowe i miejskie z ćwicz.	—	—	3	3	5	5	16
2	Koleje z ćw.	—	—	3	3	5	5	16
3	Roboty ziemne z ćw.	—	—	3	3	—	—	6
4	Fundamentowanie z ćw.	—	—	3	3	—	—	6
5	Budownictwo z ćw.	6	5	3	3	4	4	26
6	Mosty z ćw.	—	—	3	3	5	5	16
7	Żelazobeton z ćw.	—	—	2	2	4	4	12
8	Statyka i wytrzymałość materiałów z ćw.	2	2	4	4	5	5	22
9	Kosztorysowanie i organizacja robót z ćw.	—	—	2	2	3	3	10
10	Miernictwo z ćw.	4	4	4	4	—	—	16
11	Materiałoznawstwo	3	3	—	—	—	—	6
12	Maszynoznawstwo	—	—	2	2	—	—	4
13	Wodociągi i kanalizacje z ćw.	—	—	—	—	4	4	8
14	Warsztaty stolarskie, ciesielskie i kowalskie	3	3	3	3	3	3	18
	Razem A.	18	18	35	35	38	38	182
	B. Pomocnicze, ściśle związane z zawodem:							
15	Fizyka	4	4	—	—	—	—	8
16	Matematyka	8	8	—	—	—	—	16
17	Geometria wykreślna	3	3	—	—	—	—	6
18	Rysunek odręczny	2	2	—	—	—	—	4
19	Zagadnienia gospodarcze i społeczno-państwowe	—	—	—	—	3	3	6
20	Higiena	—	—	—	—	1	1	2
	Razem B.	17	17	—	—	4	4	42
	C. Pomocnicze, bezpośrednio niezwiązane z zawodem:							
21	Religia	1	1	1	1	—	—	4
22	Język polski	2	2	2	2	—	—	8
23	Język obcy	2	2	2	2	—	—	8
24	Ćwiczenia cielesne	2	2	2	2	—	—	8
25	Przysposobienie wojskowe	2	2	2	2	—	—	8
	Razem C.	9	9	9	9	—	—	36
	Ogółem	44	44	44	44	42	42	260

15.

Organizacja nauczania w żeńskich szkołach przemysłowych zreorganizowanych.

Okólnik Minist. W. R. i O. P. Nr 45 z dnia 14 maja 1937 r. (III. P. 2845/37).

W związku z organizacją roku szkolnego 1937/38 w szkołach przemysłowych żeńskich zreorganizowanych — Ministerstwo ustala aż do odwołania następujące dane:

1. W gimnazjach krawieckich i bieliźniarskich, w szkołach krawieckich, bieliźniarskich i krawiecko-bieliźniarskich oraz w szkołach przysposobienia krawiecko - bieliźniarskich liczba uczennic przyjętych do I klasy nie może przekraczać 50 i nie może być mniejsza niż 30.

2. W wyżej wymienionych szkołach lekcje zajęć warsztatowych, rysunków z ćwiczeniami praktycznymi oraz gospodarstwa domowego mogą być prowadzone w 2 oddzielnych grupach w wypadkach, gdy klasa liczy więcej niż 32 uczennice.

3. W gimnazjach krawieckich i bieliźniarskich (zgodnie z projektem programów) lekcje fizyki prowadzić należy w I. półroczu, lekcje chemii w II. półroczu.

4. W gimnazjach krawieckich i bieliźniarskich, posiadających należyte zaopatrzenie pracowni w pomoce naukowe, wymiar lekcji fizyki, chemii i materiałoznawstwa ustala się po 2 + 4 godziny tygodniowo, tj. po 2 godziny nauki teoretycznej z demonstracją nauczyciela, prowadzone z całą klasą, i po 4 godziny ćwiczeń praktycznych, prowadzonych w 2 grupach (2×2).

5. W gimnazjach krawieckich i bieliźniarskich przy nauce języków obcych podział na grupy może mieć miejsce przy uwzględnieniu 2 języków do wyboru uczennic.

Przy uwzględnieniu jednego języka obcego — lekcje należy prowadzić łącznie z całą klasą.

6. Wymiar godzin lekcyjnych, obowiązujących kierowniczki warsztatu, ustali osobne zarządzenie.

Dyrektor Departamentu: (—) *J. Firewicz.*

16.

Regulamin przyjmowanie uczniów do państwowych liceów zawodowych w roku szkolnym 1937/38.

Zarządzenie Minist. W. R. i O. P. z dnia 5 maja 1937 r. (Nr III. PU. 2725/37).

§ 1. Na podstawie art. 2 ust. 2, art. 59 i 60 ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 389) ustanawiam regulamin przyjmowania uczniów do państwowych liceów zawodowych w roku szkolnym 1937/38, ogłoszony jako załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 czerwca 1937 r.

Minister W. R. i O. P.: (—) *W. Świętosławski.*

Regulamin
przyjmowania uczniów do państwowych liceów zawodowych
w roku szkolnym 1937/38.

§ 1. Do liceów zawodowych mogą być przyjęci kandydaci, którzy mają odpowiedni wiek, wolni są od chorób, zagrażających zdrowiu otoczenia, posiadają odpowiedni rozwój fizyczny oraz wykażą należyty rozwój umysłowy i przygotowanie naukowe.

§ 2. O przyjęcie do liceum mogą się ubiegać kandydaci, którzy kończą w danym roku kalendarzowym co najmniej 16, a nie przekroczą 20 lat życia. W wypadkach uzasadnionych kurator okręgu szkolnego może przedłużyć górną granicę wieku.

Dowodem, stwierdzającym wiek kandydata, jest odpowiedni dokument, wydany przez urząd stanu cywilnego.

§ 3. Kandydaci mogą być w zasadzie przyjęci na podstawie świadectwa zdrowia, wystawionego przez lekarza szkoły, którą ostatnio skończyli. W razie wątpliwości, kandydaci mogą być na polecenie dyrektora poddani przez lekarza szkolnego liceum badaniu pod względem ich przydatności fizycznej i zdrowotnej do danego zawodu.

§ 4. Kandydaci, zgłaszający się do liceum, winni przedłożyć jako dowód przygotowania naukowego jedno z niżej przytoczonych świadectw:

a) świadectwo ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego;

b) świadectwo ukończenia 6 klas gimnazjum ogólno-kształcącego dawnego typu;

c) świadectwo ukończenia trzyletniej lub czteroletniej średniej szkoły zawodowej, do której warunkiem przyjęcia jest ukończenie 7-klasowej szkoły powszechnej lub trzech klas szkoły średniej ogólnokształcącej dawnego typu;

d) inne świadectwo, uznane przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za równoważne.

Rozwój umysłowy, który ma umożliwić kandydatowi skuteczne pobieranie nauki w liceum zawodowym, stwierdza odpowiednio przeprowadzony egzamin (§ 9 i 11).

Egzamin opiera się na materiale programowym państwowego gimnazjum ogólnokształcącego.

§ 5. Przyjęcia do liceum przeprowadza się w zasadzie po ukończeniu roku szkolnego. Terminy zgłoszeń i egzaminów wyznacza kuratorium okręgu szkolnego i podaje je do wiadomości dyrekcjom. W tych terminach dyrektorzy państwowych liceów zawodowych dokonywają przyjęć kandydatów i przeprowadzają egzaminy wstępne.

Zależnie od wolnych miejsc egzaminy wstępne mogą się odbywać również w pierwszych dniach roku szkolnego[1]).

§ 6. Dyrektorzy mogą w miarę wolnych miejsc przyjmować ponadto w ciągu pierwszego miesiąca roku szkolnego bez egzaminu do klasy I-ej kandydatów, którzy zdali egzamin wstępny do innego liceum zawodowego tego samego typu, a nie zostali przyjęci z powodu braku miejsca.

§ 7. Rodzice względnie opiekunowie, zgłaszający kandydata do liceum, składają w terminie, ogłoszonym przez kuratorium okręgu szkolnego, podanie do dyrekcji liceum o przyjęcie. Do podania dołączają: a) dokument urzędu stanu cywilnego (§ 2, ustęp 2), b) świadectwo ukończenia gimnazjum lub innej szkoły (§ 4), c) świadectwo zdrowia.

§ 8. Egzamin przeprowadza wyznaczony przez dyrektora nauczyciel danego przedmiotu w obecności dyrektora lub powołanego przez niego zastępcy.

§ 9. Egzamin dla kandydatów, którzy przedłożą świadectwo ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego lub świadectwo ukończenia 6 klas gimnazjum ogólnokształcącego dawnego typu, składa się z następujących przedmiotów:

1) Licea przemysłowe męskie i żeńskie: egzamin z rysunku,

2) Licea handlowe i licea administracyjne: egzamin ustny z języka polskiego,

---

[1]) Kuratorium O. S. Lw. zarządza następujące terminy egzaminów wstępnych do liceów zawodowych: a) przed feriami 25 i 26 czerwca 1937 r., b) po feriach 30 i 31 sierpnia 1937 r.

3) Licea rolnicze, licea gospodyń wiejskich i licea ogrodnicze: egzamin ustny z biologii lub chemii (do wyboru przez ucznia),

4) Licea gospodarstwa domowego: egzamin ustny z biologii lub chemii (do wyboru przez ucznia).

§ 10. Od egzaminu z języka polskiego do klasy I-ej liceum handlowego i liceum administracyjnego mogą być zwolnieni kandydaci (także ci, którzy jako eksterni uzyskali świadectwo ukończenia gimnazjum), uznani przez radę pedagogiczną liceum za uzdolnionych i przygotowanych do podjęcia nauki w liceum na podstawie ocen, zawartych w świadectwie ukończenia gimnazjum.

Kandydat, zwolniony od egzaminu, jest tym samym przyjęty do liceum.

§ 11. Egzamin dla kandydatów, którzy przedłożą bądź świadectwo ukończenia trzyletniej lub czteroletniej średniej szkoły zawodowej, do której warunkiem przyjęcia jest ukończenie 7-klasowej szkoły powszechnej lub trzech klas szkoły średniej ogólnokształcącej dawnego typu, bądź inne świadectwo uznane przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za równoważne — składa się z części piśmiennej i ustnej z następujących przedmiotów:

1) Licea przemysłowe męskie i żeńskie: egzamin z rysunku, egzamin piśmienny z języka polskiego, egzamin ustny z języka polskiego, z matematyki,

2) Licea handlowe i licea administracyjne: egzamin piśmienny z języka polskiego, egzamin ustny z języka polskiego, z języka obcego, z matematyki,

3) Licea rolnicze, licea gospodyń wiejskich, licea ogrodnicze: egzamin piśmienny z języka polskiego, egzamin ustny z języka polskiego z biologii lub chemii (do wyboru przez ucznia).

4) Licea gospodarstwa domowego: egzamin piśmienny z języka polskiego, egzamin ustny z języka polskiego, z biologii lub chemii (do wyboru przez ucznia).

§ 12. Kandydaci mogą być zwolnieni od egzaminu ustnego z języka polskiego, jeżeli z wypracowania piśmiennego otrzymali ocenę co najmniej dobrą.

Rada pedagogiczna państwowego liceum zawodowego danego typu może nadto zwolnić absolwentów średnich szkół technicznych od egzaminu z matematyki.

§ 13. Egzamin piśmienny z języka polskiego polega na opracowaniu przez kandydata jednego z trzech tematów, danych mu do wyboru. Doboru tematów dokonywa dyrektor wraz z egzaminatorem w zakresie

ćwiczeń w pisaniu, przewidzianych w programie gimnazjum ogólnokształcącego.

Przy ustalaniu tematów można uwzględnić także materiał rzeczowy jednego z przedmiotów egzaminu ustnego.

Na wypracowanie z języka polskiego przeznacza się 3 godziny.

Wypracowanie egzaminacyjne ocenia właściwy egzaminator. Dyrektor ma prawo wystawić inną ocenę, niezgodną z oceną egzaminatora; zmianę tę powinien umotywować piśmiennie.

§ 14. Egzamin z rysunku polega na wykonaniu przez kandydata rysunku w ujęciu płaskim figur geometrycznych lub w ujęciu przestrzennym prostszych brył geometrycznych.

§ 15. Po przeegzaminowaniu wszystkich kandydatów egzaminatorzy pod przewodnictwem dyrektora decydują o wyniku egzaminu i przyjęciu do liceum każdego kandydata z osobna. Uchwały zapadają zwyczajną większością głosów, w razie równości głosów decyduje dyrektor.

Decyzję podaje dyrektor do wiadomości kandydatom.

§ 16. Jeżeli liczba kandydatów, którzy złożyli egzamin, przewyższa liczbę wolnych miejsc, wówczas należy przyjąć przede wszystkim tych, którzy zostali uznani za bardziej uzdolnionych, spośród tych zaś dzieci rodziców niezamożnych.

§ 17. Prawo pierwszeństwa w przyjęciu do danego liceum bez względu na kolejność, ustaloną w myśl § 10 i 16, przysługuje dzieciom kawalerów orderu „Virtuti Militari", poległych funkcjonariuszy policji państwowej, inwalidów wojennych, sierotom, zasługującym na specjalną pomoc oraz dzieciom nauczycieli.

§ 18. Jeżeli kandydat, który zdał egzamin do liceum, nie został do niego przyjęty wskutek braku miejsca, wówczas otrzymuje odpowiednie zaświadczenie według załączonego wzoru. Zaświadczenie takie uprawnia kandydata do ubiegania się o przyjęcie do klasy I-ej innego liceum zawodowego tego samego typu.

§ 19. Kandydat, który nie zdał egzaminu wstępnego do liceum, może egzamin ten powtórzyć według niniejszego regulaminu w terminach, przewidzianych w § 5, o ile spełnia warunki, zawarte w § 1-4.

§ 20. Uchwały, dotyczące wyniku egzaminu i przyjęcia kandydatów, winny być odnotowane w protokołach; do protokołów tych należy dołączyć wypracowania egzaminacyjne kandydatów.

Wypracowania te mogą być zniszczone po upływie 2 lat od terminu zdawania egzaminu.

Wzór protokółu.

Arkusz kandydata do liceum ....

Nr ....

Nazwisko ....

Imię ....

Urodzon........ dnia .... roku ....

Wyznanie ....

Miejsce stałego zamieszkania ....

Uczył się języka obcego obowiązkowego ....

„ „ „ „ nadobowiązkowego ....

Złożył świadectwa szkolne ....

....

Ubiega się o przyjęcie do liceum ....

Dyrektor

Wzór zaświadczenia.

Państwowe Liceum . . . .

w . . . .

Rok szkolny 19 . . / . .

ZAŚWIADCZENIE.

....
(imię i nazwisko)

urodzon........ dnia ....19........ r. w ....

.... dopuszczon........ na podstawie świadectwa ukończenia gimnazjum (szkoły) .... do egzaminu wstępnego w liceum ....

.... egzamin ten zdał..

Nie został........przyjęt........ z powodu braku miejsca ....

W .... dnia .... 19 .... r.

Dyrektor.

Protokół egzaminu wstępnego do Liceum ....

Na podstawie uchwały Rady Pedagogicznej Liceum zwolniony od egzaminu wstępnego

do liceum ....

Przedmiot egzaminu	Data	Temat względnie treść pytań i krótka charakterystyea odpowiedzi
Język polski		
Język obcy nowożytny		
Matematyka		
Chemia		
Biologia		
Rysunek		

U c h w a ł a

.... zdał .... egzamin do liceum

....

Przyjęto ....

Nieprzyjęt.......... z powodu ....

W .... dnia .... 19.......... r.

Dyrektor ....

Egzaminatorzy ....

17.

Uprawnienia absolwentów liceów zawodowych.

Okólnik Minist. W. R. i O. P. Nr 41 z dnia 8 maja 1937 r. (III. O. 2681/37).

W związku z otwieraniem od początku przyszłego roku szkolnego liceów zawodowych Ministerstwo wyjaśnia, że absolwenci tych liceów będą posiadali w służbie wojskowej i w państwowej służbie cywilnej takie same uprawnienia, jak absolwenci liceów ogólnokształcących.

Ukończenie liceum zawodowego na podstawie art. 52 ustawy z dnia 11 marca 1932 o ustroju szkolnictwa uprawniać będzie do wstępu do szkoły wyższej (lub na wydział) pokrewnego zawodu na równych zasadach z absolwentami liceów ogólnokształcących. Wstęp do szkoły wyż-

szej (lub na wydział) niepokrewnego zawodu uzależniony będzie od złożenia odpowiednich egzaminów uzupełniających.

Szczegółowe warunki wstępu do szkół wyższych zostaną podane w specjalnych zarządzeniach.

Podsekretarz Stanu: (—) *Płk. dypl. J. F. Błeszyński.*

18.

Powołanie przy szkołach rzemieślniczo-przemysłowych komisji do przeprowadzenia egzaminów na czeladników.

Postanowienie Minist. W. R. i O. P. z dnia 12 maja 1937 r. Nr III. P. 2584/37.

Na podstawie art. 156 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr. 53, poz. 468) w brzmieniu ustawy z dnia 10 marca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 40, poz. 350) zarządzam utworzenie w roku szkolnym 1936/37 komisyj do przeprowadzenia egzaminów na czeladników przy szkołach rzemieślniczo-przemysłowych państwowych oraz niepaństwowych, wymienionych w załączonym wykazie[1]). Uczniowie szkół niepaństwowych, przy których w roku szkolnym 1936/37 nie będzie utworzona komisja, mogą składać egzamin na czeladnika przed komisją przy jednej ze szkół, wymienionych w załączonym wykazie. Komisję dla każdego zawodu wyznaczy kurator okręgu szkolnego.

Egzaminy na czeladników mogą być przeprowadzane jedynie tylko z tych zawodów, które w myśl przepisów prawa przemysłowego uważane są za rzemiosło i wyszczególnione są w art. 142 rozporządzenia o prawie przemysłowym w brzmieniu ustawy z dnia 10 marca 1934 r. oraz w rozporządzeniach Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 21 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 222) i z dnia 23 czerwca 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr. 49, poz. 356).

Regulamin komisyj egzaminacyjnych dla czeladników, ustanowiony rozporządzeniem Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z Ministrami Przemysłu i Handlu oraz Robót Publicznych z dnia 28 października 1928 r., ogłoszony został w Nr 3 Dziennika Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej w roku 1929 pod poz. 29.

Przy wykonywaniu tego rozporządzenia należy powodować się wskazaniami, podanymi w zarządzeniu Ministra W. R. i O. P. z dnia 12 marca 1929 r. Nr. III. T-1692/29 (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 5, poz. 57).

Minister W. R. i O. P.: (—) *W. Świętosławski.*

---

[1]) Ogłasza się komisje przy szkołach okręgu szkolnego lwowskiego.

I. Szkoły męskie.

Szkoły państwowe.

Jaworów — P. Szkoła Przemysłu Drzewnego.
Kamionka Strumiłłowa — P. Szkoła Rzemiosł.
Kołomyja — P. Szkoła Przemysłu Drzewnego.
Kołomyja — P. Szkoła Szewska.
Lwów — P. Szkoła Rzemieślnicza przy Państw. Szkole Technicznej.
Rudnik n/S. — P. Szkoła Przemysłu Drzewnego.
Stanisławów — P. Szkoła Przemysłu Drzewnego.
Tarnopol — P. Szkoła Ślusarstwa Maszynow.

Szkoły niepaństwowe.

Brzeżany — Szkoła Przemysłu Drzewnego.
Lwów — Szkoła Rzemieślniczo-Przemysł. im. Dr. Korkisa.
Rzeszów — Szkoła Rzemiosł.
Stanisławów — Szkoła Rzemieślniczo - Przemysłowa Związku „Wuzet".
Stryj — Szkoła Rzem. - Przem. Tow. „Warsztaty Rękodzielnicze dla młodzieży żydowskiej".

II. Szkoły żeńskie.

Szkoły państwowe.

Lwów — P. Szkoła Zawodowa Żeńska.

Szkoły niepaństwowe.

Borysław — Szkoła Zawodowa Żeńska T. S. L.

Kołomyja — Prywatna Trzyletnia Szkoła Zawodowa Żeńska Z. P. O. K.

Lwów — Szkoła Żeńska Zawod. T-wa „Warsztaty Rękodzieln. dla dziewcząt żydowskich". — Szkoła Zawodowa Żeńska Zgromadzenia SS. Bazylianek.

Przemyśl — Szkoła Zawodowa Żeńska T. S. L. — Szkoła Zawodowa Żeńska T-wa „Warszt. Rękodzielniczych dla dziewcząt żydowskich".

Rawa Ruska — Szkoła Zawodowa Żeńska T. S. L.

Rzeszów — Szkoła Zawodowa Żeńska T. S. L.

Sambor — Średnia Szkoła Zawodowa Żeńska im. St. Sobińskiego.

Stanisławów — Szkoła Przemysłowa Żeńska T-wa Szkół Przemysłowych. — Szkoła Zaw. Żeńska Tow. Szerzenia wykszt. zawod. wśród Żydów.

Stryj — Szkoła Zawodowa Żeńska Z. P. O. K.

Żółkiew — Szkoła Zawodowa Żeńska dla Dziewcząt Żyd.

19.

Praktyki młodzieży szkół handlowych.

Okólnik Minist. W. R. i O. P. Nr 40 z dnia 7 maja 1937 r. (III. H. 2682/37).

Na podstawie poczynionych obserwacyj Ministerstwo podaje szereg zasad, których należy przestrzegać przy organizowaniu w przedsiębiorstwach praktyk dla uczniów i uczennic gimnazjów kupieckich (szkół handlowych) oraz liceów handlowych.

W razie istotnej potrzeby kuratoria mogą we własnym zakresie działania zezwalać szkołom na odstępstwa od tych zasad. Nie dotyczą one szkół przysposobienia, w których praktyka nie obowiązuje.

Miejsce praktyki.

1. Uczniowie i uczennice gimnazjów kupieckich lub szkół handlowych starego typu odbywają praktykę wyłącznie w sklepach (wyj. p. 5); uczniowie i uczennice liceów handlowych — przede wszystkim w sklepach oraz w działach sprzedaży, zakupu, reklamy, ekspedycji itp. innych przedsiębiorstw, ostatecznie — nawet w działach administracyjnych przedsiębiorstw.

Byłoby pożądane, aby młodzież, odbywająca praktykę sklepową — poznała dwie branże towarowe.

Termin i czas trwania.

2. Młodzież gimnazjów kupieckich (szkół handlowych) i liceów handlowych obowiązuje praktyka w wymiarze 300 godzin, co w przybliżeniu wynosi 6 tygodni pracy (łącznie z przypadającymi w tym okresie świętami), które mogą być dzielone w razie potrzeby na dwa okresy.

Praktyka winna być organizowana najwcześniej po ukończeniu roku szkolnego klasy drugiej gimnazjum kupieckiego (szkoły handlowej) lub klasy pierwszej liceum handlowego i może się odbywać w czasie wakacyj letnich oraz feryj świątecznych. Jeżeliby we wskazanych okresach nie można było zorganizować w całości praktyk ze względu na brak dostatecznej liczby przedsiębiorstw, kuratorium, w drodze wyjątku, może zezwolić na częściowe ich organizowanie w czasie normalnie przeznaczo-

nym na naukę szkolną, przy czym okres ten nie może być dłuższy, niż trzy tygodnie. Celowość sposobu zorganizowania praktyki w tych przypadkach wymaga specjalnej uwagi kuratorium.

Z okresu wakacyjnego na praktykę można przeznaczyć najwyżej 30 dni, resztę czasu pozostawiając młodzieży na wypoczynek.

Porozumienie ze sferami gospodarczymi.

3. Na 2—3 miesiące przed zamierzonym terminem praktyki należy porozumieć się z miejscowymi sferami gospodarczymi (izbą przemysłowo-handlową, stow. kupców, spółdzielniami itp.) w celu zapewnienia sobie z ich strony pomocy w uzyskaniu dostatecznej liczby miejsc. Dobór miejsc praktyki, sposób rozdziału kandydatów oraz szkolnego nadzoru nad praktykami należy ustalić w porozumieniu z wymienionymi organizacjami. W razie potrzeby szkoły mogą zdobywać praktyki drogą bezpośredniego kontaktu z przedsiębiorcami, albo na skutek starań młodzieży lub jej rodziców; nie wolno jednak na rodziców lub młodzież wkładać obowiązku zdobywania miejsca praktyki, gdyż obowiązek ten ciąży na szkole.

Przygotowanie rodziców.

4. W momencie rozpoczęcia akcji praktyk (p. 3) należy poinformować rodziców młodzieży o celach, znaczeniu i organizacji praktyki, oraz dać im możność zgłoszenia swoich uwag. W tym celu należy zwołać zebranie rodziców młodzieży danej klasy, a tych, którzy na zebranie przyjść nie mogli, zawiadomić o wszystkim pisemnie (można zastosować odpowiedni formularz). Należy również poinformować rodziców o roli opiekuna praktykantów, wyznaczonego przez szkołę i o konieczności unikania przez rodziców bezpośredniej interwencji w przedsiębiorstwach.

Przygotowanie młodzieży.

5. O roli, organizacji i sposobie odbywania praktyki winien poinformować młodzież jej opiekun klasowy. Jego wyjaśnienia obejmować winny uwagi o rodzaju przydzielonych przedsiębiorstw, wskazówki, jakie czynności młodzież będzie pełniła, jak powinna zachować się w stosunku do szefa przedsiębiorstwa, do pracowników, klienteli; konieczność pilności, punktualności i obowiązkowości oraz nieuchylania się od żadnych prac, wchodzących w zakres obowiązków pracowników sklepowych; rolę opiekunów, sprawę ew. zwolnień z praktyki oraz sposób zgłaszania ew. zażaleń.

Przed przydzieleniem na praktykę należy młodzież poddać badaniu lekarskiemu w celu sprawdzenia, czy podoła czekającej ją pracy. Jeżeli ze względu na stan zdrowia młodzież na razie nie może odbywać praktyki sklepowej, należy odroczyć ją lub przydzielić praktykę biurową.

Opieka i nadzór nad praktykantami.

6. Szkoła powinna zorganizować nadzór nad praktykantami, przydzielając im opiekuna. W razie potrzeby dzieli się praktykantów na odpowiednie grupy, powierzane opiekunom grupowym. Opiekunami praktykantów powinni być nauczyciele, uczący w klasie, która odbywa praktyki, przy czym opiekunem może być zarówno nauczyciel (ka) przedmiotów zawodowych, jak ogólnokształcących.

Opiekun powinien nawiązać bezpośredni kontakt z przedsiębiorstwem, omówić z jego szefem organizację praktyki (termin, okres, czas, wykonywane czynności), prosząc jednocześnie o zwrócenie przez szefa uwagi na to, ażeby praktykant mógł odnieść istotną korzyść, żeby nie powierzano mu czynności, przechodzących jego siły (cięższa praca fizyczna), lub mogących go narazić na straty (np. przesyłanie przez praktykanta kwot do banku, inkasa większych należności itp).

W czasie praktyki opiekun powinien udzielać praktykantowi, jeżeli się do niego zgłosi, pomocy lub informacyj.

W porozumieniu z dyrekcją szkoly — najlepiej na jej terenie — opiekun powinien ustalić dyżury, o których praktykanci oraz przedsiębiorcy muszą być zawczasu poinformowani.

Opiekun powinien przynajmniej raz w okresie praktyki danego ucznia lub uczennicy udać się do przedsiębiorstwa, ażeby zorientować się w przebiegu praktyki.

Bezwzględnie należy przestrzegać zasady, że rodzice, ani krewni, czy znajomi młodzieży nie mogą w sprawach przydzielonych przez szkołę praktyki udawać się do przedsiębiorców lub ich pracowników z żalami, czy jakimikolwiek pretensjami (wyjąwszy usprawiedliwienia nieobecności). Wszelkie uwagi na temat praktyki (ich rodzaj, termin, traktowanie młodzieży w przedsiębiorstwach itp. okoliczności), mogą i powinni rodzice zgłaszać tylko szkole, a w okresie trwania praktyki — opiekunowi.

W czasie trwania praktyki powinna być zorganizowana przez szkołę odpowiednia opieka lekarska dla praktykantów.

W razie choroby lub innych ważnych przeszkód w przyjściu do przedsiębiorstwa praktykanci powinni swego kierownika natychmiast o tym zawiadomić.

Opuszczanie godzin pracy lub spóźnianie się w czasie praktyki winna szkoła traktować tak samo, jak spóźnienia lub opuszczenia godzin nauki szkolnej.

Niepunktualność lub oczywiste zaniedbywanie obowiązków może być powodem niezaliczenia przez szkołę odbywanej praktyki i wymagania powtórzenia jej.

Sprawozdania praktykantów.

7. Należy zachęcać praktykantów do prowadzenia dzienniczka, w którym powinni oni rejestrować wykonane w czasie dnia czynności, oraz krótko notować nasuwające się uwagi i zdobywane wiadomości zawodowe.

Dzienniki powinny być przedstawiane w czasie praktyki do przejrzenia opiekunowi, który omawiając przebieg praktyki z praktykantami, winien zorientować się, jakie dała ona korzyści. Po jej zakończeniu opiekun ma obowiązek stwierdzić swym podpisem fakt zaznajomienia się z treścią dzienniczka.

Zakończenie praktyki.

8. Przy zakończeniu praktyki opiekunowie winni dopilnować wydania przez szefów przedsiębiorstw, w których młodzież praktykowała, odpowiednich świadectw. Świadectwa te, dołączone przez opiekunów do akt szkolnych, otrzymuje młodzież przy wystąpieniu ze szkoły lub po jego ukończeniu.

Po zakończeniu okresu praktyk szkoła dziękuje przedsiębiorstwom, w których młodzież odbywała praktykę. Podziękowania te mogą być złożone osobiście lub przesłane w formie indywidualnych listów.

Sprawozdanie opiekunów.

9. Sprawozdanie z przebiegu praktyk oraz spostrzeżenia, zebrane w tym okresie przez opiekunów, winny być przez nich przedstawione na specjalnie zwołanej w tym celu konferencji klasowej — z udziałem dyrektora szkoły oraz nauczycieli, uczących w danej klasie, ew. na posiedzeniu rady pedagogicznej.

Protokół tej konferencji, zaopatrzony danymi liczbowymi, dotyczącymi praktyk, służy do użytku wizytujących szkołę.

Dyrektor Departamentu: (—) *Jan Firewicz.*

20.

Schroniska wycieczkowe.

Nr O. 5438/37. Nawiązując do Instrukcji Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 17 marca 1931 r. Nr I. W. F. 2130/31 w sprawie utrzymywania i korzystania ze szkolnych schronisk noclegowych (Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1931 r., str. 378), Kuratorium poleca roztoczyć troskliwą opiekę nad całością wyposażenia schronisk i zabezpieczyć je przed stratami wskutek kradzieży.

Celem zaś zabezpieczenia sprzętu przed zniszczeniem lub zgubieniem przez wycieczkowców, winni Dyrektorzy (Kierownicy) szkół, w których mieszczą się schroniska, dopilnować, aby potrzebny sprzęt wydano do rąk kierownika (czki) wycieczki, który (a) przy odejściu winien (na) go zwrócić w takim stanie i w takiej ilości, w jakiej sprzęt otrzymał (a).

Nieprzestrzeganie powyższego zarządzenia obciąża odpowiedzialnością za powstałe straty w inwentarzu kierownika (dyrektora) zakładu.

Za Naczelnika Wydziału: (—) *Dr J. Pisch.* Wizytator szkół.

21.

Statut chederów.

Okólnik Minist. W. R. i O. P. Nr 44 z dnia 13 maja 1937 r. (II. P. 3134/37).

W związku z zapytaniem jednego z kuratoriów okręgów szkolnych w sprawie statutów dla chederów Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wyjaśnia, iż nie zamierza wydawać osobnego wzoru statutu dla prywatnych żydowskich szkół religijnych (chederów).

Właściciele szkół prywatnych tego rodzaju mają, zdaniem Ministerstwa, dostateczną możność i podstawę do oparcia się przy opracowywaniu statutów dla własnych szkół na ogłoszonych wzorach statutów i przystosowania tych statutów wzorowych do szkół własnych po wprowadzeniu odpowiednich zmian wynikających z charakteru i przeznaczenia oraz organizacji i programu danej szkoły prywatnej.

Dyrektor Departamentu: **(—)** *Dr M. Pollak.*

22.

„Święto Gór“ w Wiśle 1937 r.

Nr O. 10276/37. Wzorem lat ubiegłych Związek Ziem Górskich projektuje zorganizowanie w roku bieżącym, w połowie sierpnia, wielkiej imprezy górskiej pod nazwą „Święto Gór” w Wiśle.

„Święto Gór” ma, między innymi, na celu wydobycie z zapomnienia całego bogactwa folkloru ludowego w sztuce góralskiej, tańcu, muzyce i obrzędzie, a przez zgromadzenie przedstawicieli wszystkich szczepów góralskich od Huculszczyzny po Cieszyn na przeciąg całego tygodnia w jednej z górskich miejscowości — ma wzbudzić w ludzie góralskim poczucie wartości i dumy z noszonego stroju, szacunek dla obrzędu ludowego itp.

Podając powyższe do wiadomości, Kuratorium O. S. Lwowskiego na skutek pisma Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 15 maja 1937 r. Nr BP. 6422/37 zwraca się do Nauczycielstwa w ogóle, a w szczególności do Nauczycielstwa z terenów górskich, z apelem, by ustosunkowało się jak najżyczliwiej do poczynań Związku w akcji organizacyjnej „Święta Gór"i udzieliło możliwie wydatnej pomocy w przygotowaniu grup i zespołów regionalnych do występów w Wiśle.

Przewidziany jest protektorat Pana Prezydenta Rzeczypospolitej i Pana Marszałka Śmigłego Rydza.

Za Kuratora Okręgu Szkolnego: (—) *R. Koestlich.*
Naczelnik Wydziału.

23.

Roboty budowlane w budynkach państwowych.

Nr O. 10171/37. Wskutek pisma Pana Wojewody stanisławowskiego z dnia 5 maja 1937 r. Nr K. B. 8/20/37 Kuratorium O. S. Lw. zawiadamia, że — jak stwierdzono przy sposobności przeprowadzania lustracji i kolaudacji robót budowlanych w budynkach państwowych, znajdujących się na terenie województwa stanisławowskiego — niektórzy zarządcy budynków państwowych, przeprowadzając roboty budowlane w tych budynkach, nie stosują się do obowiązujących w tym względzie przepisów zarządzenia Urzędu Wojewódzkiego Lwowskiego z dnia 27 marca 1928 r. L. D. R. P. III. 4985 z r. 1928 (Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z r. 1928, str. 310), oraz nie są obznajomieni ze sposobem zabezpieczenia robót i dostaw na rzecz Skarbu Państwa.

Celem uregulowania sposobu postępowania przy przeprowadzaniu robót budowlanych w budynkach państwowych Urząd Wojewódzki Stanisławowski opracował na podstawie obecnie obowiązujących przepisów niżej ogłoszoną instrukcję, do której postanowień należy zastosować się z całą ścisłością.

Instrukcja ta obowiązuje na terenie całego Okręgu Szkolnego Lwowskiego.

Za Kuratora Okręgu Szkolnego: (—) *R. Koestlich.*
Naczelnik Wydziału.

Instrukcja
o sposobie postępowania przy przeprowadzaniu robót budowlanych w budynkach państwowych.

Roboty budowlane w budynkach dzielą się na dwa rodzaje (rozp. Min. Robót Publ. z dnia 5 marca 1929 r. L. IX. 2997), a mianowicie:

I. większe (gruntowne) naprawy budynków, zwane remontem kapitalnym,

II. zwykłe (drobne) naprawy, zwane remontem drobnym, bieżącym.

I. Większe naprawy budynków — obejmują wszystkie roboty, zdążające do wymiany (odnowienia) pewnych składów części budynków, tak konstrukcyjnych, jak też i należących do wewnętrznego ich uposażenia w większym rozmiarze, oraz roboty zdążające do przekształcenia poszczególnych ubikacyj bez zmian ich dotychczasowej konstrukcji.

Do tych robót należą: wymiana pokrycia dachowego, wymiana więzby dachowej, wymiana stropu, sklepień lub ich części, wymiana większej ilości okien, drzwi, podłóg, stawianie pieców droższych, specjalnej konstrukcji, lub wymiana większej ilości pieców, częściowa lub zupełna wymiana istniejących instalacyj lub montowanie instalacyj nowych, przemurowanie ścian, kominów, zmiana fasady i inne roboty, wymagające w myśl postanowień prawa budowlanego pozwolenia władz budowlanych.

II. Zwykłe naprawy budynków — obejmują roboty, zmierzające do zwykłego (normalnego) utrzymania budynku lub lokalu w należytym stanie używalności, czyli związane z tzw. konserwacją.

Tutaj należą wszelkie roboty zabezpieczające budynek od zniszczenia i umożliwiające jego celowe użytkowanie, jak: małe naprawy pokrycia dachowego, kitowanie, malowanie itp., drobne naprawy uszkodzonych tynków, podłóg, instalacji ogrzewania, wodociągów, gazu, lub elektryczności, roboty malarskie lub lakiernicze, częściowa wymiana uszkodzonych robót stolarskich, dodanie części uszkodzonego okucia, naprawa i czyszczenie rynien i rur deszczowych, kitowanie lub wstawianie małej ilości szyb i tym podobne drobne roboty i naprawy, nienaruszające szkieletu konstrukcyjnego rozkładu i przeznaczenia ubikacji, oraz ustroju fasady.

I. Większe naprawy budynków państwowych mogą być przeprowadzane tylko przez organy budowlane Ministerstwa Spraw Wewnętrznych — Służba Techniczna z przekazanych na ten cel kredytów budowlanych (Monitor Polski Nr 111 z r. 1924, poz. 319, § 6).

Potrzebę wykonania większych napraw stwierdza się normalnie przy sposobności lustracji budynku. Poza tym — w wypadkach okazania się potrzeby przeprowadzenia większych napraw — winien użytkownik budynku tj. urząd, zajmujący dany budynek, przedłożyć stosowny wniosek właściwej państwowej władzy budowlanej I instancji (starosta) do dalszego urzędowego traktowania.

Starosta stwierdza za pomocą organu budowlanego konieczność wykonania robót protokalarnie i przedkłada urzędowi wojewódzkiemu sprawozdanie z odpowiednim wnioskiem, przy dołączeniu protokołu konieczności przeprowadzenia odnośnych robót, oraz kosztorysu na te roboty (z ewentualną analizą cen) i planem określającym zamierzone roboty. Dalsze postępowanie należy do kompetencji urzędu wojewódzkiego.

II. Zwykłe naprawy budynków państwowych należą zasadniczo również do kompetencji organów budowlanych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych — Służba Techniczna, mogą jednak — jako niewymagające specjalnego nadzoru technicznego — być wykonywane przez użytkownika budynku po otrzymaniu zezwolenia urzędu wojewódzkiego (Rozp. Min. Robót Publ. z dnia 8 sierpnia 1925 r. L. IX-A-20-2008).

Zwykłe naprawy przeprowadza się z kredytów przewidzianych w budżecie zwyczajnym odnośnego resortu na drobne naprawy i utrzymanie (konserwację).

W razie potrzeby przeprowadzenia w budynku państwowym robót, należących do rodzaju drobnych napraw, winien bezpośredni zarządca budynku (ewentualnie przy użyciu pomocy organu budowlanego państwowej władzy budowlanej I instancji) sporządzić kosztorys na zamierzone roboty i przedłożyć go właściwemu staroście do dalszego urzędowania.

Starosta (jako państwowa władza I instancji) zarządza zbadanie potrzeby wykonania zamierzonych robót, oraz sprawdzenie, względnie opracowanie kosztorysu (o ile kosztorys nie został przedłożony), następnie przedkłada kosztorys wraz z protokołem konieczności przeprowadzenia zamierzonych robót (ewentualnie z planem orientacyjnym) urzędowi wojewódzkiemu do zatwierdzenia, z wnioskiem co do zezwolenia na wykonanie odnośnych robót w ogóle, oraz co do zezwolenia na wykonanie tych robót przez bezpośredniego zarządcę budynku (zależnie od rodzaju i ilości robót).

Urząd wojewódzki zatwierdza kosztorys i wydaje (ewentualnie) zezwolenie na przeprowadzenie odnośnych robót przez bezpośredniego zarządcę budynku, albo zarządza przeprowadzenie tych robót przez państwową władzę budowlaną I instancji, przesyłając jednocześnie odpis zezwolenia, względnie zarządzenia zainteresowanemu urzędowi II instancji, celem przekazania potrzebnego kredytu.

Wykonywanie bowiem jakichkolwiek robót w budynkach państwowych bez uzyskania zezwolenia i potrzebnego na ten cel kredytu jest niedopuszczalne i nie winno mieć miejsca. Wyjątek stanowi wypadek nagły i niecierpiący zwłoki.

Po otrzymaniu zezwolenia urzędu wojewódzkiego na przeprowadzenie zamierzonych robót we własnym zakresie, oraz potrzebnego na ten cel kredytu, przysługuje użytkownikowi budynku prawo zwrócenia się do właściwego starosty o udzielenie pomocy technicznej przy zabezpieczeniu wykonania dostaw i robót w myśl obowiązujących obecnie przepisów rozporządzenia Ministra Robót Publicznych z dnia 13 sierpnia 1930 r. L. XVI 1333/30 o oddawaniu państwowych robót i dostaw, zaś od dnia 10 września 1937 r. w myśl rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 stycznia 1937 r. o dostawach i robotach na rzecz Skarbu Państwa, samorządu oraz instytucyj prawa publicznego (Dz. U. R. P. Nr 13 z r. 1937, poz. 92[1]).

O terminie rozpoczęcia odnośnych robót budowlanych obowiązany jest użytkownik budynku zawiadomić właściwą państwową władzę budowlaną, celem umożliwienia tej władzy inspekcji wykonywanych robót.

Z tej inspekcji mają być spisane przez organy budowlane protokoły, stanowiące następnie załącznik operatu wykonawczego (kolaudacyjnego).

Po ukończeniu zatwierdzonych robót budowlanych, obowiązany jest bezpośredni zarządca budynku, względnie delegowany kierownik robót, zestawić operat kolaudacyjny, obejmujący: a) kosztorys zatwierdzony przez urząd wojewódzki, b) sprawozdanie z dokonanych robót, c) protokoły inspekcyjne (o ile inspekcje były dokonane), d) kosztorys, względnie rachunek wykonawczy, sporządzony w kolejności według kosztorysu zatwierdzonego (dający jasny pogląd na rodzaj i ilość robót wykonanych w porównaniu z rodzajem i ilością robót zatwierdzonych w odnośnej pozycji kosztorysu zatwierdzonego), e) zestawienie rodzaju, ilości i kosztu zużytych materiałów i dni

---

[1]) Patrz Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1937 r., str. 268.

roboczych dla każdej pozycji kosztorysu wykonawczego — o ile roboty zostały przeprowadzone sposobem gospodarczym, f) zestawienie dochodów i wydatków wraz z oryginalnymi rachunkami, dokumentami kasowymi, ofertami i umowami.

Tak zestawiony operat wykonawczy należy przedłożyć właściwej państwowej władzy budowlanej do dalszego urzędowania.

Starosta (jako państwowa władza budowlana) zarządza sprawdzenie operatu wykonawczego i przedkłada go następnie urzędowi wojewódzkiemu z wnioskiem na zarządzenie kolaudacji wykonanych robót budowlanych.

Urząd wojewódzki zarządza przeprowadzenie kolaudacji wykonanych robót przez własne organy budowlane, albo przez organy budowlane państwowej władzy budowlanej I instancji.

Z preprowadzonych kolaudacji spisuje się protokół. Urząd wojewódzki przeprowadza ostateczne sprawdzenie aktu kolaudacyjnego i zatwierdza go.

Sprawdzony i zatwierdzony akt koludacyjny przesyła urząd wojewódzki zainteresowanemu urzędowi II instancji z wnioskiem na: wypłatę reszty należności i rat kolaudacyjnych, zwrot kaucji i na udzielenie absolutorium z zaliczek przekazanych na przeprowadzenie dotyczących robót budowlanych.

Zaznacza się jednocześnie, że w mieście wojewódzkim właściwą w omówionych sprawach państwowwą władzą budowlaną jest urząd wojewódzki.

W końcu zauważa się, że powyższe przepisy należy stosować życiowo, tzn. nie stosować do tak drobnych robót jak: wstawienie kilku szyb i inne drobne roboty, których koszt nie przekracza często kilku lub kilkunastu złotych.

24.

Tępienie ostu.

Nr O· 10172/37. Wskutek pisma Urzędu Wojewódzkiego Stanisławowskiego z dnia 11 maja 1937 r. Nr R. R. 35/16 Kuratorium O. S. Lwowskiego przypomina rozporządzenie Pana Ministra Rolnictwa z dnia 27 marca 1931 r. o tępieniu ostu (Dz. U. R. P. Nr 41, poz. 363).

W szczególności zwraca się uwagę na postanowienia §§ 4 i 7 wymienionego rozporządzenia, w myśl których niewypełnianie obowiązku tępienia ostu może pociągnąć za sobą karę władz administracyjnych.

Na gruntach użytkowanych przez państwowe zakłady naukowe tępienie ostu należy do organów państwowych, zarządzających tymi gruntami.

Zechcą przeto interesowane Dyrekcje, Kierownictwa ściśle zastosować się do rozporządzenia Pana Ministra Rolnictwa, jakoteż do wskazań władz administracji ogólnej, które na terenie województwa stanisławowskiego otrzymały wskazówki rygorystycznego stosowania postanowień tego rozporządzenia.

Rozporządzenie to, ogłoszone poniżej, obowiązuje Dyrekcje, Kierownictwa szkół na terenie całego okręgu szkolnego.

Za Kuratora Okręgu Szkolnego: (—) *R. Koestlich.*
Naczelnik Wydziału.

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa z dnia 27 marca 1931 r. o tępieniu ostu.

(*Dz. U. R. P. Nr. 41, poz. 363*).

Na podstawie art. art. 2, 3, 4, 8, 10 i 19 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 listopada 1927 r. o zwalczaniu chorób roślin oraz o tępieniu chwastów i szkodników roślin (Dz. U. R. P. Nr 108, poz. 922) zarządzam, co następuje:

§ 1. Zarządza się tępienie ostu polnego (Cirsium arvense), ostu lancetowanego (Cirsium lanceolatum), ostu siwego (Cirsium canum), ostu łąkowego (Cirsium rivulare), ostu zwisłego (Carduus nutans), ostu kędzierzawego (Carduus crispus) i ostu nastroszonego (Carduus acanthodes).

§ 2. Kto ma oset (§ 1) na gruncie przez siebie użytkowanym lub zarządzanym obowiązany jest corocznie roślinę tę z korzeniami wyrywać lub w inny sposób niszczyć tak, ażeby ją całkowicie ze swego gruntu usunąć, a przynajmniej niedopuszczać do zakwitnienia.

§ 3. Zarządy gmin corocznie wiosną przed dniem 1 maja, a w r. 1931 przed dniem 15 maja, obowiązane są ogłaszać w sposób w miejscowości przyjęty przypomnienie wszystkim mieszkańcom, podlegającym w myśl § 2 obowiązkowi niszczenia ostu, że obowiązek ten na nich ciąży.

§ 4. Niewypełnienie obowiązku niszczenia ostu pomimo przypomnienia (§ 3) stanowić będzie naruszenie rozporządzenia niniejszego, karalne w myśl przepisów karnych rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 listopada 1927 r. o zwalczaniu chorób roślin oraz o tępieniu chwastów i szkodników roślin.

§ 5. Zarządy gmin obowiązane są sprawdzać na gruncie w odpowiedniej porze, czy obowiązek niszczenia ostu po przypomnieniu w myśl § 3 o tym obowiązku jest wypełniany i o wypadkach niewypełnienia donosić powiatowej władzy administracji ogólnej, celem ukarania winnych.

§ 6. Powołuje się do współdziałania z władzami wymienionemi w ustępie 1 art. 8 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 listopada 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr 108, poz. 922) w akcji tępienia ostu, przewidzianej w niniejszem rozporządzeniu, odpowiedni techniczny personel państwowych urzędów i zakładów, związków samorządowych oraz organizacyj społeczno-rolniczych.

§ 7. Na gruntach użytkowanych przez państwowe zakłady naukowe oraz na gruntach stanowiących własność Państwa i pozostających pod za-

rządem administracji państwowej tępienie ostu — stosownie do postanowień rozporządzenia niniejszego — należy do organów państwowych zarządzających temi gruntami.

§ 8. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Rolnictwa : (—) *Leon J. Połczyński.*

25.

Wynagrodzenie kierowników i prelegentów na kursach i konferencjach.

Zarządzenie Minist. W. R. i O. P. z dnia 21 maja 1937 r, (*Nr BP. 24374/36*).

Nr BP. 17705/37. Z mocą obowiązującą od dnia 1 czerwca 1937 r. ustalam następujące normy wynagrodzenia kierowników i prelegentów na kursach i konferencjach organizowanych przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego lub przez władze szkolne II instancji.

1. Kierownik naukowy lub administracyjny kursu otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 50 zł tygodniowo.

2. Kierownik naukowy i równocześnie administracyjny otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 75 zł tygodniowo.

3. Prelegenci za wykłady, względnie ćwiczenia otrzymują 15 zł za godzinę z tym, że stawka powyższa może być przez władzę organizującą kurs podwyższona dla wybitnych fachowców do 25 zł za godzinę.

4. Asystenci za pomoc przy prowadzeniu ćwiczeń i demonstracyj otrzymują 6 zł za godzinę.

5. Za przeprowadzenie lekcji praktycznej wraz z udziałem w dyskusji polekcyjnej wynagrodzenie wynosi 20 zł.

6. Za przewodniczenie w dyskusji wynagrodzenie wynosi 15 zł za godzinę.

8. Kierownicy kursu, prelegenci i asystenci zamiejscowi, będący funkcjonariuszami państwowymi, otrzymują oprócz przewidzianego w poprzednich punktach wynagrodzenia, zwrot kosztów podróży na ogólnych zasadach i diety, zaś nie będący funkcjonariuszami państwowymi otrzymują tytułem zwrotu kosztów podróży cenę biletu II klasy oraz 10 zł dziennie na utrzymanie.

9. Urzędnik Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego lub kuratorium, p. o. wizytatora, instruktor ministerialny, okręgowy lub oświaty pozaszkolnej oraz nauczyciel tylko wówczas otrzy-

muje wynagrodzenie przewidziane niniejszym zarządzeniem, jeżeli zajęty jest w okresie urlopu wypoczynkowego lub w godzinach pozasłużbowych, gdy prace na kursie lub konferencji można uznać za uboczne zajęcie, nie leżące w ramach jego obowiązków służbowych.

10. Za prowadzenie wycieczki naukowej, o ile czas jej trwania wynosi co najmniej 2 godziny przysługuje prowadzącemu tę wycieczkę wynagrodzenie w wysokości 15 zł, o ile czas trwania wycieczki wynosi ponad 3 godziny — 30 zł.

11. Wykłady, referaty, pokazy i lekcje na zjazdach i konferencjach, nie mające charakteru dokształcania, a organizowane przez władze szkolne podczas roku szkolnego dla celów usprawnienia służby przy pomocy stałych pracowników własnych, — wizytatorów, inspektorów, dyrektorów, instruktorów i nauczycieli, nie są wynagradzane.

Inni prelegenci za powyższe czynności otrzymują wynagrodzenie przewidziane w pkt. 3 niniejszego zarządzenia.

12. Równocześnie tracą moc obowiązującą wszelkie zarządzenia dotychczasowe w przedmiocie, uregulowanym niniejszym zarządzeniem.

Minister W. R. i O. P.: (—) *W. Świętosławski.*

Organizacja szkół.

Otwarcie państwowego gimnazjum w Kołomyi.

Zarządzenie Ministra W. R. i O. P. z dnia 12 marca 1937 r.
(*Nr II. S. 2033/37*).

(*Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 4, poz. 85*).

Na podstawie art. 1 ustawy z dnia 4 czerwca 1920 r. o tymczasowym ustroju władz szkolnych (Dz. U. R. P. Nr 50, poz. 304) oraz § 2 rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 31 października 1933 r. (Nr I. Pr. 3776/33) o organizacji gimnazjów państwowych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 13, poz. 184) zarządzam, co następuje:

§ 1. Z początkiem roku szkolnego 1937/38 przekształca się klasy gimnazjalne, istniejące przy Państwowym Seminarium Nauczycielskim Żeńskim w Kołomyi, na samodzielne Państwowe Gimnazjum w Kołomyi.

§ 2. Nowoutworzone Państwowe Gimnazjum w Kołomyi przej-

muje mienie Państwowego Seminarium Nauczycielskiego Żeńskiego w Kołomyi.

§ **3.** Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1937 r.

Minister W. R. i O. P.: (—) *W. Świętosławski.*

Otwarcie państwowego gimnazjum we Lwowie.

Zarządzenie Ministra W. R. i O. P. z dnia 12 marca 1937 r. (Nr II S. 2031/37).

(Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 4, poz. 86).

Na podstawie art. 1 ustawy z dnia 4 czerwca 1920 r. o tymczasowym ustroju władz szkolnych (Dz. U. R. P. Nr 50, poz. 304) oraz § 2 rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 31 października 1933 r. (Nr I. Pr. 3776/33) o organizacji gimnazjów państwowych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 13, poz. 184) zarządzam, co następuje:

§ **1.** Z początkiem roku szkolnego 1937/38 przekształca się klasy gimnazjalne, istniejące przy Państwowym Seminarium Nauczycielskim im. Asnyka we Lwowie, na samodzielne Państwowe Gimnazjum im. Adama Asnyka we Lwowie.

§ **2.** Nowoutworzone Państwowe Gimnazjum we Lwowie przejmuje mienie Państwowego Seminarium Nauczycielskiego im. Asnyka we Lwowie.

§ **3.** Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1937 r.

Minister W. R. i O. P.: (—) *W. Świętosławski.*

Otwarcie państwowego gimnazjum w Przemyślu.

Zarządzenie Ministra W. R. i O. P. z dnia 24 marca 1937 r. (Nr II. S. 2250/37).

(Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 4, poz. 87).

Na podstawie art. 1 ustawy z dnia 4 czerwca 1920 r. o tymczasowym ustroju władz szkolnych (Dz. U. R. P. Nr 50, poz. 304) oraz § 2 rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 31 października 1933 r. (Nr I. Pr. 3776/33) o organizacji gimnazjów państwowych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 13, poz. 184) zarządzam, co następuje:

§ **1.** Z początkiem roku szkolnego 1937/38 przekształca się klasy gimnazjalne, istniejące przy I Państwowym Seminarium Nauczycielskim

Żeńskim w Przemyślu na samodzielne Państwowe Gimnazjum w Przemyślu.

§ 2. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1937 r.

Minister W. R. i O. P.: (—) *W. Świętosławski.*

Otwarcie państwowego gimnazjum w Stanisławowie.

Zarządzenie Ministra W. R. i O. P. z dnia 12 marca 1937 r. (Nr II. S. 2032/37).

(Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 4, poz. 88).

Na podstawie art. 1 ustawy z dnia 4 czerwca 1920 r. o tymczasowym ustroju władz szkolnych (Dz. U. R. P. Nr 50, poz. 304) oraz § 2 rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 31 października 1933 r. (Nr I Pr. 3776/33) o organizacji gimnazjów państwowych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 13, poz. 184) zarządzam, co następuje:

§ 1. Z początkiem roku szkolnego 1937/38 przekształca się klasy gimnazjalne, istniejące przy Państwowym Seminarium Nauczycielskim im. ks. Skarbowskiego w Stanisławowie, na samodzielne Państwowe Gimnazjum im. ks. Skarbowskiego w Stanisławowie.

§ 2. Nowoutworzone Państwowe Gimnazjum w Stanisławowie przejmuje mienie Państwowego Seminarium Nauczycielskiego im. ks. Skarbowskiego w Stanisławowie.

§ 3. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1937 r.

Minister W. R. i O. P.: (—) *W. Świętosławski.*

Uruchomienie I. klasy licealnej przy gimnazjum w Leżajsku.

Na podstawie zarządzenia P. Ministra W. R. i O. P. z dnia 18 kwietnia 1937 r. Nr II. S. 2946/37 Kuratorium O. S. Lw. uruchomiło zarządzeniem z dnia 5 maja 1937 r. Nr II. 7790/37, począwszy od nia 1 września 1937 r., klasę pierwszą licealną o wydziałach humanistycznych i przyrodniczych (h+p) przy Państw. Gimnazjum w Leżajsku.

Kursy zawodowe.

P. Kurator Okręgu Szkolnego udzielił zezwolenia

1) zarządzeniem z dnia 8 kwietnia 1937 r. Nr III. 5939/37 Izbie Rzemieślniczej w Stanisławowie na otwarcie i prowadzenie w Stryju prywatnego jednorocznego kursu pod nazwą: Dokształcający Kurs Handlowy dla Rzemieślników w Stryju;

2) zarządzeniem z dnia 16 kwietnia 1937 r. Nr III. 7095/37 Towarzystwu Szkoły Handlowej w Brzeżanach na otwarcie i prowadzenie w Brzeżanach prywatnego jednorocznego kursu pod nazwą: 5-miesięczny Kurs Handlowy dla Dorosłych w Brzeżanach;

3) zarządzeniem z dnia 8 maja 1937 r. Nr III. 8738/37 Kierownictwu Zakładu Naukowo - Wychowawczego SS. Rodziny Marii w Łomnie, obok Turki n/Stryjem, na otwarcie i prowadzenie w Łomnie prywatnego niestałego 3-miesięcznego kursu kroju i szycia pod nazwą: Kurs Kroju i Szycia przy Zakładzie Naukowo - Wychowawczym w Łomnie.

Konkursy.

Konkursy na stanowiska kierowników publicznych szkół powszechnych.

L. porz.	Powiat	Miejscowość	Stopień organizacyjny szkoły	Charakter (męska, żeńska, koedukacyjna) szkoły	Nazwa im. . . . szkoły	Język wykładowy	Do użytku kierownika: mieszkanie służbowe złożone z . . . ubikac.	Do użytku kierownika: grunt o obszarze	Uwaga
1	Stryj	Nieżuchów	3-kl.	koed.	—	ruski	3 ubik.	0 2 h	
2	„	Stryj	7 „	żeńska	im. św. Kingi	polski	—	—	
3	„	Stynawa Niżna	3 „	koed.	—	pol.-r.	3 ubik.	—	
4	Żydaczów	Łysków	3 „	„	—	ruski	3 ubik.	1 morg	
5	„	Manasterzec	3 „	„	—	pol.-r.	3 ubik.	2 morgi	Konkurs 3-ci

Podania o posady objęte powyższym konkursem należy wnosić drogą służbową w terminie do końca lipca 1937 r.

Konkurs na stanowisko dyrektora.

W Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. z dnia 30 kwietnia 1937 r. Nr 4, poz. 104, Ministerstwo W. R. i O. P. ogłosiło między innymi konkurs na stanowisko dyrektora Państwowego Gimnazjum w Zaleszczykach (okręg szkolny lwowski).

Podania, zaopatrzone potrzebnymi dokumentami, skierowane do Ministerstwa W. R. i O. P. wnosić należy w drodze służbowej do Kuratorium O. S. Lw. najpóźniej w sześć tygodni od wyżej podanej daty wyjścia wymienionego numeru Dz. Urz. Min. W. R. i O. P.

Ogłoszenia.

Regulamin stypendjów imienia Marszałka Polski Edwarda Śmigłego-Rydza. [1])

§ 1. Ustanawiam stypendia dla trzech niezamożnych uczniów państwowego gimnazjum i liceum w Brzeżanach, a mianowicie dla dwóch uczniów wyznania rzym.-kat. i dla jednego ucznia wyznania grec.-kat. po 50 zł miesięcznie dla każdego z nich na koszta utrzymania i nauki.

§ 2. Stypendia przeznaczone są dla uczniów niezamożnych urodzonych w Brzeżanach lub w powiecie brzeżańskim.

Pierwszeństwo mają uczniowie odznaczający się pilnością, zdolnościami w nauce i zaletami charakteru, dającymi gwarancję, że kandydat będzie dobrym obywatelem Państwa Polskiego.

Na wypadek, gdyby do konkursu nie zgłosili się kandydaci, odpowiadający warunkom niniejszego regulaminu, komitet przyznający stypendia może w trybie §§ 2, 3 i4 przyznać stypendia innym kandydatom według własnego wyboru.

§ 3. Stypendia przyznaje komitet, w skład którego wchodzą: Dyrektor państwowego gimnazjum i liceum w Brzeżanach — jako przewodniczący, oraz:

1) Dowódca pułku stacjonującego w Brzeżanach,
2) Burmistrz m. Brzeżan,
3) Proboszcz parafii rzym.-kat. w Brzeżanach oraz
4) Proboszcz parafii grec.-kat. w Brzeżanach — jako członkowie.

Decyzje zapadają większością głosów.

§ 4. Dyrekcja gimnazjum i liceum ogłasza konkurs na stypendia.

Kandydat do stypendium powinien załączyć do podania adresowanego do Dyrektora szkoły półroczne świadectwo z wykazem ocen z poszczególnych przedmiotów i sprawowania się, świadectwo niezamożności rodziców, metrykę urodzenia oraz deklarację rodziców, że rodzina nie korzysta z żadnej innej pomocy. Dyrektor przedstawia podania komitetowi.

§ 5. Stypendysta korzysta z miesięcznego stypendium określonego w § 1 przez cały czas studiów w państwowym gimnazjum i liceum w Brzeżanach, a traci prawo do przyznanego mu stypendium w razie:

1) opuszczenia szkoły lub wydalenia ze szkoły,

---

[1]) Podany do wiadomości pismem Minist. W. R. i O. P. z dnia 27 kwietnia 1937 r. Nr II. Sr. 3460/37 (Kur. O. S. Lw. Nr II. 8635/37).

2) zaniedbania w nauce, stwierdzonego na podstawie ocen półrocznych i rocznych,

3) nieodpowiedniego zachowania się w szkole lub poza szkołą,

4) korzystnej zmiany stosunków majątkowych stypendysty lub jego rodziców.

O utracie prawa do stypendium orzeka Komitet w trybie przewidzianym w § 3.

§ 6. W wypadku zwolnienia stypendium, przyznanie stypendium następuje w sposób ustalony w §§ 2, 3 i 4.

§ 7. Funduszami stypendium, przekazanymi dyrekcji szkoły, administruje dyrekcja.

Wypłata kwot przyznanych stypendystom będzie uskutecznianą miesięcznie na pokrycie kosztów utrzymania i nauki do rąk ojca, matki lub opiekuna ucznia albo osoby, która zajmuje się wychowaniem i utrzymaniem ucznia.

Warszawa, dnia 22 kwietnia 1937 r.

Marszałek Polski: (—) *Edward Śmigły-Rydz.*

Kursy dla nauczycieli i instruktorów szkół zawodowych.[1])

Nr III. 9366/37. Towarzystwo Oświaty Zawodowej zawiadamia, że zgodnie z decyzją Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 22 kwietnia 1937 r. (Nr III. Kwal. 2320/37) przystępuje do zorganizowania w terminie od 30 czerwca do 22 lipca br. we Lwowie i Warszawie kursów pedagogicznych i specjalnych, wprowadzających w zagadnienia szkolnictwa zawodowego, dla nauczycieli i instruktorów szkół zawodowych. Zorganizowane będą:

We Lwowie — a) kursy pedagogiczne dla nauczycieli (ek) szkół przemysłowych (rzemieślniczych i technicznych) i handlowych,

b) kursy pedagogiczne dla nauczycieli szkół rolniczych i nauczycielek szkół gospodarstwa domowego,

c) kursy specjalne dla nauczycieli (ek) szkół przemysłowych (rzemieślniczych i technicznych) i handlowych.

Kursy wymienione pod lit. a) b) przeznaczone są w zasadzie dla nauczycielstwa, pracującego na terenie okręgów szkolnych: lwowskiego, lubelskiego i wołyńskiego, kursy wymienione pod lit. b) dla nauczycielstwa z całej Polski.

---

[1]) Komunikat ten ogłasza się na skutek pisma Min. W. R. i O. P. z dnia 7 maja 1937 r. Nr III. Kwal. 2730/37. Pismem tym Min. W. R. i O. P. zawiadomiło, że w bież. roku nie będzie prowadzić takich kursów we własnym zarządzie.

W Warszawie — a) kursy pedagogiczne dla nauczycieli (ek) szkół przemysłowych (rzemieślniczych i technicznych) i handlowych,

b) kursy specjalne dla nauczycieli (ek) szkół przemysłowych (rzemieślniczych i technicznych) i handlowych,

c) kursy pedagogiczne dla instruktorów szkół przemysłowych (rzemieślniczych i technicznych) męskich (w terminie od 30 czerwca do 22 lipca br.).

Kursy wymienione pod lit. a) b) przeznaczone są w zasadzie dla nauczycielstwa pracującego na terenie całej Polski z wyjątkiem okręgów szkolnych: lwowskiego, lubelskiego i wołyńskiego, kursy wymienione pod lit. c) dla instruktorów z całej Polski.

Kursy będą prowadzone według programów ustalonych przez Ministerstwo W. R. i O. P. Osoby, które będą uczęszczały regularnie, oraz wykażą się odpowiednimi wiadomościami w zakresie materiału przerobionego na kursach, otrzymają świadectwa z ukończenia kursów według wzoru ustalonego przez Ministerstwo. Świadectwa te będą dowodem spełnienia jednego z warunków, przewidzianych ustawą o kwalifikacjach zawodowych.

Opłata za kurs wyniesie 45 zł, dla instruktorów kursy są bezpłatne. Zamiejscowi uczestnicy kursów mogą korzystać z mieszkań wraz z całodziennym utrzymaniem za opłatą od 3 do 3.70 zł dziennie. Instruktorzy otrzymują pomieszczenie bezpłatnie, mogą korzystać z utrzymania za opłatą od 2 do 2.50 zł dziennie.

Osoby chcące uczestniczyć w kursach winny nadesłać (najpóźniej do dnia 15 maja br.) następujące dane:

1) Nazwa kursu, na który kandydat (ka) zamierza uczęszczać . . .

2) Imię, nazwisko i adres kandydata (tki) . . . . . .

3) Rok urodzenia i wyznanie . . . .

4) Odbyte studia . . . .

5) Odbyta praktyka zawodowa nienauczycielska . . . .

6) Czy posiada kwalifikacje do nauczania, jakich przedmiotów i w jakich szkołach? . . . .

7) Nazwa, stopień szkoły i miejscowość w której uczy . . .

8) Jakich przedmiotów uczy? . . . .

9) Który rok pracuje w szkołach i który rok pracuje w szkole zawodowej? . . . .

10) Czy reflektuje na pomieszczenie z utrzymaniem, czy tylko na pomieszczenie? . . . .

Podanie o przyjęcie na kursy wraz z wskazanymi wyżej danymi należy kierować pod adresem: Zarząd Główny Towarzystwa Oświaty Zawodowej, Warszawa, ul. Koszykowa 9.

Zawiadomienie o przyjęciu na kursy będą doręczone kandydatom (kom) (najpóźniej do dnia 29 maja br.).

Towarzystwo Oświaty Zawodowej wyjaśnia że:

1) Na kursy pedagogiczne będą przyjmowane osoby, które celem uzyskania kwalifikacji do nauczania przedmiotów zawodowych lub pomocniczych ściśle z zawodem związanych winny przejść kurs pedagogiczny, pierwszeństwo zaś będą miały osoby, które przed 1 lipca br. nie będą mogły wykazać się 5-letnią praktyką nauczycielską w szkołach zawodowych. Osoby, które mają już kwalifikacje do nauczania w szkołach powszechnych lub średnich ogólno-kształcących, kursów pedagogicznych odbywać nie potrzebują.

2) Na kursy specjalne, wprowadzające w zagadnienia szkolnictwa zawodowego dla nauczycieli przedmiotów związanych z zawodem i niezwiązanych bezpośrednio z zawodem, będą przyjmowane osoby, które celem uzyskania kwalifikacji winny przejść kurs specjalny, dotyczy to przede wszystkim osób, które posiadają kwalifikacje do nauczania w szkołach ogólno-kształcących, a przed 1 lipca br. nie będą się mogły wykazać 5-letnią praktyką nauczycielską w szkołach zawodowych. Osoby, które ukończyły szkoły zawodowe średnie lub wyższe, bądź odbywały odpowiednią praktykę zawodową nauczycielską, kursów specjalnych odbywać nie potrzebują.

3) Na kursy pedagogiczne dla instruktorów będą przyjmowani instruktorzy zatrudnieni w szkołach i posiadający odpowiednią praktykę zawodową nienauczycielską, przede wszystkim zaś nie mogący wykazać się przed 1 lipca br. 5-letnią praktyką w szkolnictwie zawodowym.

Sekretarz: (-) S *Wiśniewski.*

Prezes: (-) *K. Pieracki.*

Informacje o kursie żeglarskim L. M. i K. nad jeziorem Narocz.

Nr O. 9508/37. Kontynuując akcję lat ubiegłych Zarząd Główny Ligi Morskiej i Kolonialnej w miesiącach lipcu i sierpniu r. organizuje nad jez. Narocz Kurs Żeglarstwa Śródlądowego, obliczony na 400 uczestników w 2-ch turnusach.

1) Miejscowość i zakwaterowanie.

Kurs będzie przeprowadzony w Ośrodku LMK na terenie własnym, wynoszącym obecnie około 3 ha; uczestnicy zostaną zakwaterowani w drewnianych budynkach.

Jezioro Narocz, jako największe w Polsce, o powierzchni 82 km^2 posiada najlepsze warunki do nauki żeglarstwa, malowniczo położone wśród lasów sosnowych ma doskonale warunki klimatyczne.

2) Czas trwania kursu.

I turnus 1 — 28 lipca rb. dla 200 uczestników.

II turnus 1 — 28 sierpnia rb. dla 200 uczestników.

3) Zadania i program.

Zadaniem kursu jest dać uczestnikom dostateczną ilość wiadomości teoretycznych oraz praktyki żeglarskiej do pracy kierowniczej i pionierskiej w kołach szkolnych LMK. Będzie on podzielony na dwa zasadnicze poziomy wyszkoleniowe:

a) kurs sternicki — dla zaawansowanych, posiadających odbyte uprzednio obozy żeglarskie i stopień żeglarza,

b) kurs żeglarski wraz z nauką pływania — dla początkujących.

W programie wyszkoleniowym poza wiadomościami z dziedziny ideologii morskiej Państwa Polskiego, praktycznym żeglarstwem i pływaniem, będą uwzględnione tego rodzaju dziedziny jak: wychowanie fizyczne i przysposobienie wojskowe, a w szczególności przygotowanie do P. O. S. i O. S.

Ponadto uczestnicy zapoznają się z całokształtem działalności LMK, otrzymają wiadomości z zakresu wszystkich najważniejszych spraw, dotyczących naszego morza oraz z zakresu pracy kół szkolnych LMK.

4) Opłata.

Opłata za czterotygodniowy pobyt na kursie, obejmująca wyżywienie i wyszkolenie wynosi 50 (pięćdziesiąt) zł; należy ją wpłacić na konto PKO Nr 367, zaznaczywszy na odwrocie blankietu: Narocz I lub II turnus, wysyłając zgłoszenie najpóźniej do dnia 20 czerwca 1937 r. Podróż od miejsca zamieszkania do obozu nad Naroczą i z powrotem odbywają uczestnicy na koszt własny, płacąc 20% taryfy normalnej.

5) Warunki przyjęcia.

Ubiegać się o przyjęcie mogą członkowie kół szkolnych LMK. (przysługuje im pierwszeństwo), oraz uczniowie, zgłoszeni przez dyrekcję szkół, w których koła szkolne jeszcze nie istnieją, ale mają powstać. Kandydaci muszą odpowiadać następującym warunkom: 1) mieć ukończonych lat 14; 2) nadawać się do prac organizatorskich, odznaczać się zmysłem kierowniczym; 3) posiadać zezwolenie rodziców oraz zaświadczenie lekarza szkolnego, uprawniające do wyjazdu na obóz i brania udziału w ćwiczeniach żeglarskich oraz pływaniu; 4) zgłoszenie winno zawierać wniosek popierający je, zaopatrzony pieczęcią, podpisany przez opiekuna koła szkolnego lub zarząd oddziału LMK, względnie dyrektora szkoły.

6) Wyekwipowanie uczestników:

a) niezbędne (zabrać obowiązkowo): beret, ciepłe ubranie, sweter, pantofle z miękkimi (ewent gumowymi) podeszwami, wygodne buciki, 2 pary ciepłych skarpet, 2 zmiany bielizny, 2 koszule nocne lub 2 piżamy, kostium kąpielowy, krótkie spodenki gimnastyczne (dla chłopców), 4 chustki do nosa, worek na brudną bieliznę, koc ciepły, 2 prześcieradła, jasiek, 2 ręczniki, mydło, szczotkę i pastę do zębów, grzebień i lusterko, oraz szczotkę i pastę do butów, nici, guziki, igły itp.;

b) pożądane: białe długie spodnie i granatowa koszulka (spódniczka granatowa i biała bluzka z kołnierzem marynarskim), aparat fotograficzny, zegarek, lornetka, instrumenty muzyczne, książki z dziedziny żeglarstwa, płaszcz nieprzemakalny, mocny nóż, latarka elektryczna.

7) Terminy:

1) do dnia 1 czerwca (lepiej bezzwłocznie) wysłać zgłoszenie bezpośrednio do Zarządu Głównego LMK, Warszawa, Widok 10;

2) do dnia 20 czerwca rb. przekazać kwotę zł 50 z zaznaczeniem na blankiecie: za kurs nad Naroczą I lub II turnus.

Do dnia 26 czerwca rb. wszyscy przyjęci kandydaci otrzymają zawiadomienia o przyjęciu oraz szczegółową instrukcję co do wyjazdu.

Do

Zarządu Głównego Ligi Morskiej i Kolonialnej
w Warszawie
ul. Widok 10

1. Proszę o przyjęcie mnie na Kurs Żeglarski Ligi Morskiej i Kolonialnej nad jeziorem Narocz na czas od dnia .... do dnia .... 1937 r, tzn. na turnus .... Należność w sumie zł. pięćdziesiąt (50) przekazuję na konto PKO. Nr 367. Jednocześnie zobowiązuję się do przestrzegania regulaminu kursu i rozkazów Komendy

Podpis uczestnika obozu ....
(czytelnie imię i nazwisko)

Wiek .... (lat) Dokładny adres ....

---

2. Zezwalam na udział .... w kursie żeglarskim. Oświadczam jednocześnie, że nie będę rościł żadnych pretensyj do WPanów, gdyby go (ją) w czasie pobytu w obozie spotkał jakikolwiek wypadek bez winy WPanów, względnie został usunięty za nieodpowiednie zachowanie się.

Podpis rodziców lub opiekunów ....

....
(miejscowość, dnia) Dokładny adres ....

---

3. Zezwolenie lekarza.

Ucznia .... zbadałem i zezwalam mu na wyjazd na Kurs Żeglarski nad Naroczą i udział w ćwiczeniach żeglarskich oraz pływaniu.

....
(podpis lekarza)

....
(miejscowość, dnia)

---

4. Pieczęć koła szkolnego LMK. lub oddziału LMK., względnie dyrekcji szkoły.

....
(miejscowość, data)

Opinia władz LMK. (ewent. szkolnych)

Potwierdzając prawdziwość powyższych danych, proszę o przyjęcie kandydata na Kurs Żeglarski,

....
(Podpis opiekuna koła lub dyrektora szkoły)

Pisownia nazwisk ukraińskich.

Nr II. 6940/37. Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego pismem z dnia 9 kwietnia 1937 r. Nr Prez. 177/37 wyjaśniło, iż wobec trudności, jakie musiałyby wyniknąć wskutek stosowania przepisów Komitetu Ortograficznego przy Polskiej Akademii Umiejętności o nowej pisowni nazwisk ukraińskich w zestawieniu z ogólną zasadą niezmienności nazwiska oraz przepisami polskich ustaw z 1919 i 1929 r. o zmianie nazwiska, chroniących pośrednio jego oryginalne brzmienie, — nie ma dostatecznej podstawy do wydania grecko-katolickim urzędom stanu cywilnego polecenia w tym kierunku, aby przy prowadzeniu metryk stosowały ściśle nowe przepisy ortografii w zakresie pisowni nazwisk ruskich (ukraińskich).

Jeżeli grecko-katolickie urzędy stanu cywilnego będą wpisywały nazwiska ruskie (ukraińskie) w sposób dotychczasowy, w takim razie wypadnie i na świadectwach szkolnych pisać je w tym samym brzmieniu, ponieważ nazwisko w świadectwie szkolnym powinno być zgodne z metryką. Umieszczanie w świadectwach szkolnych nazwisk w dwojakim brzmieniu jest zbędne.

Ustalenie urzędowych nazw miast.

W Monitorze Polskim z dnia 25 marca 1937 r. Nr 69, poz. 104, zostało ogłoszone zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 28 lutego 1937 r. o ustaleniu urzędowych nazw miast.

Zarządzeniem tym Pan Minister na podstawie art. 2 ust. (1) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o ustalaniu nazw miejscowości i o numeracji nieruchomości (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 850) ustalił nazwy gmin miejskich w Rzeczypospolitej Polskiej oraz ich pisownię.

Granice m. Tarnopola.

Rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 11 kwietnia 1937 r. Dz. U. R. P. Nr. 33, poz. 262 z gminy wiejskiej Hłuboczek Wielki, w powiecie i województwie tarnopolskim, wyłączone zostało osiedle Nowy Świat i włączone do miasta Tarnopola.

Pomieszczenie wycieczek szkolnych w Obozie Emigracyjnym w Gdyni.

Pismo Minist. W. R. i O. P. z dnia 24 kwietnia 1937 r. Nr II. W. 2807/37.

Ministerstwo podaje do wiadomości, że Kierownictwo Obozu Syndykatu Emigracyjnego w Gdyni będzie przyjmować jak dawniej w sezonie letnim wycieczki szkolne na dotychczasowych warunkach z tym jed-

nak zastrzeżeniem, że może to nastąpić tylko w tych dniach miesiąca, które będą wolne od ruchu emigracyjnego.

Wobec ożywienia w b. r. ruchu emigracyjnego kierownicy wycieczek, chcący korzystać z pomieszczeń Obozu Emigracyjnego, winni przed udaniem się do Gdyni poinformować się w kierownictwie Obozu o terminach wolnych od ruchu emigracyjnego.

Dyrektor Departamentu: (—) *Dr M. Pollak.*

Filmy polecone.

«Ku wolności».

Nr O. 9016/37. Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zwraca uwagę Kuratoriów na film pt. „Ku wolności", jako zasługujący na obejrzenie głównie przez młodzież szkół średnich.

Naczelnik Wydziału: (—) *Dr W. Zawistowski.*

Świadectwa i druki szkolne dla gimnazjów i liceów ogólnokształcących oraz liceów pedagogicznych.

(*Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 4, poz. 107*).

Drukarnia Państwowa w Warszawie (ul. Miodowa 22) przygotowała już druki:

1) „Protokół egzaminu ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego" (Sig. G. Prot.) — cena 1 egz. bez kosztów przesyłki zł. 0,10.

2) „Świadectwo egzaminu ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego" (Sig. G. U.) — cena 1 kompletu bez kosztów przesyłki zł 0,20.

3) „Arkusz kandydata do liceum ogólno-kształcącego i protokół egzaminu wstępnego do liceum ogólnokształcącego" (Sig. L. A.) — cena 1 egz. z kosztami przesyłki zł. 0,16.

4) „Arkusz kandydata do klasy I liceum pedagogicznego i protokół egzaminu wstępnego do klasy I liceum pedagogicznego" (Sig. L. A. P.) — cena 1 egz. z kosztami przesyłki zł. 0,16.

5) „Świadectwo ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego państwowego" (Sig. G. U. P. — cena 1 kompletu bez kosztów przesyłki zł. 0,15.

6) „Świadectwo ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego prywatnego" (Sig. G. U. P. 1) — cena 1 kompletu bez kosztów przesyłki zł. 0,15.

Druki, wymienione pod 1 i 2 mogą nabywać tylko kuratoria okręgów szkolnych; druki wymienione pod 5 i 6, mogą zamawiać szkoły za pośrednictwem kuratoriów okręgów szkolnych; druki wymienione pod 3 i 4, mogą nabywać szkoły bądź bezpośrednio w Drukarni Państwowej w Warszawie, bądź też w księgarniach, upoważnionych do sprzedawania druków (świadectw), wykonanych w Drukarni Państwowej.

Towarzystwo Popierania Budowy

Zestawienie wpływów osiągniętych przez Komitet Okręgowy T. P. B.

L. p.	Nazwa Komitetu Obwodowego	Wpływy osiągnięte z rozsprzedaży wywieszek	Wpłaty członków dożywotnich
1	2	3	4
1	Brzeżany	20·—	240·—
2	Czortków	65·—	—
3	Dolina	325·—	150·—
4	Gródek Jagielloński . .	125·—	230.—
5	Jarosław	20·—	195·—
6	Kamionka Strumiłowa . .	30·—	—
7	Kołomyja	—	150·—
8	Krosno	20·—	—
9	Lwów-miasto . . .	205·—	450·—
10	Lwów-powiat . . .	95·—	—
11	Nadwórna	—	675·—
12	Nisko	30·—	20·—
13	Przemyśl	45·—	—
14	Rawa Ruska . . .	—	15·—
15	Rzeszów	—	—
16	Sambor	—	—
17	Sanok	—	—
18	Stanisławów . . .	75·—	498·50
19	Stryj	355·—	225·—
20	Tarnopol	485·—	465·—
21	Trembowla . . .	175·—	150·—
22	Turka	25·—	—
23	Złoczów	100·—	—
	Różni	—	—
	Zakłady średnie . . .	—	—
	Razem .	2.195·—	3.463·50

Lwów, dnia 12 maja 1937 r. L. 579/37.

Publicznych Szkół Powszechnych.
P. S. P. we Lwowie od 1. I. 1936 do 31 XII. 1936 r.

Tydzień Szkoły Powszehnej	Opłaty za znaczki na świadectwa szkolne	Wpływy za legitymacje, znaczki składkowe	Razem wpłacono	Kolejne miejsce Obwodu wg. wysokości uzyskanych sum
5	6	7	8	9
2.237·38	1·580·10	3.365·50	7 443·28	13
3.935·39	3.238 40	3.351·89	10.590·68	5
2.115·15	1.635 25	2.314·39	6.539·79	14
1·086·71	1.279 60	1.066 16	3,787·47	21
2.910·54	3.736 16	1.276·66	8·138·36	9
1.214·48	1.083 49	1·483·29	3 811·26	22
2.883·98	2.772,70	3 230·71	9 037·39	7
1.643·21	1.311·75	1·(63·34	4 038 30	20
5.701 03	4.732 10	9 648 56	20 736·69	1
3 515 01	3·698·55	2.281 75	9·590·31	6
2,224·18	835 80	1·476.15	5·211·13	16
1·594 83	1.278.40	1·606·79	4 530·02	18
2.572·75	2.864 38	2.121·62	7.603·75	11
2.963·03	2.229·10	2.491·99	7.699 12	10
1.209·58	2.118·30	1.306 86	4.634·74	17
3·581·19	4.135·70	3 718·20	11.435·09	4
1·799·59	651·70	1.593·43	4 044.72	19
4 575 06	2·891·15	4.771 65	12.811·36	3
2.769·34	2.016·—	3.109·61	8.474·95	8
4,141·91	2.286 25	5.565·47	12.943·63	2
2.127·23	1.733 80	1.655·23	5.841·26	15
300·84	428 85	804 50	1.559 19	23
1.891·47	3.355·20	2.135·38	7·482·05	12
20·20	—	—	20 20	—
—	27.318 75	—	27,318·75	—
59.014·28	79.211·48	61·439·23	205.323·49	—

Urządzanie zebrań organizacyj uczniowskich w mieszkaniach prywatnych.

W celu zapobieżenia na przyszłość stwierdzonym parokrotnie niepożądanym następstwom urządzania zebrań organizacyj uczniowskich poza szkołą, Kuratorium O. S. L. wskutek pisma Minist. W. R. i O. P. z dnia 3 kwietnia 1937 r. Nr II. S. 2103/37 zarządziło pismem z dnia 15 kwietnia 1937 r. Nr O. 6684/37, aby nie urządzano takich zebrań w mieszkaniach prywatnych, nie wyłączając mieszkań nauczycieli.

Zjazd Lekarzy i Przyrodników Polskich.

Apel do przyrodników-nauczycieli.

W ramach XV. Zjazdu Lekarzy i Przyrodników Polskich, który odbędzie się w b. r. w dniach 4—7 lipca we Lwowie, będzie czynna, podobnie jak na Zjazdach w Poznaniu i Wilnie, Sekcja Przyrodniczo-Dydaktyczna.

Komitet Organizacyjny Sekcji (Lwów, Muzeum Dzieduszyckich ul. Rutowskiego 18) zwraca się do Kolegów Nauczycieli i Profesorów Szkół Wyższych, interesujących się zagadnieniami dydaktyki nauk przyrodniczych, z gorącym wezwaniem o uczestnictwo w pracach Sekcji.

Kurs hodowli morwy białej i produkcji przędziwa.

W związku na liczne zapytania z grona nauczycielskiego szkół powszechnych o urządzenie kursu hodowli morwy białej i producji przędziwa jedwabniczego Lwowska Izba Rolnicza (Lwów, ul. Kopernika 20) pismem z dnia 12 kwietnia 1937 r. Nr 111/Jedw. podaje do wiadomości zainteresowanych, że miesięczny kurs taki projektowany jest w b. r. w Łukawcu k/Lubaczowa w terminie od 20 czerwca do 20 lipca.

Koszta utrzymania kursistów wyniosą około 2 zł. dziennie. Pościel i naczynie każdy z kursistów ma przywieźć ze sobą.

Poradnia ortofoniczna.

W Zakładzie Głuchoniemych we Lwowie, ul. Łyczakowska 35. (tel. 233-23), istnieje poradnia ortofoniczna, gdzie prowadzi się i usuwa wady wymowy.

Poradnia ta będzie czynna przez całe wakacje. Przyjmuje się również zgłoszenia z prowincji.

Porad udziela się bezpłatnie. Na odpowiedź dołączyć znaczek pocztowy.

Wartość kaucyjna i wadialna 4% Pożyczki Konsolidacyjnej.

Pismo Minist. W. R. i O. P. z dnia 27 kwietnia 1937 r. Nr I. R. 3601/37).

Nr O. 8569/37. Na podstawie pisma Ministerstwa Skarbu z dnia 14 kwietnia r. b. Nr D. II. 9821/1/37 wartość depozytowa (wadialna i kaucyjna) obligacyj 4% Pożyczki Konsolidacyjnej, oznaczona w okólniku Ministerstwa z dnia 14 listopada 1936 r. Nr I R-9411/36[1]) na złotych 55 za 100-złotych wartości imiennej, ustalona zostaje na złotych 60 (sześćdziesiąt) za 100 złotych wartości imiennej.

Naczelnik Wydziału: (—) *Nowak.*

Pieczątki skradzione.

Pismo Inspektoratu Szkolnego w Stanisławowie z dnia 13 kwietnia 1937 r. Nr II. 104/39).

W nocy z dnia 23 na 24 marca 1937 r. skradziono z szafy w kancelarii szkolnej 5-kl. Publicznej Szkoły Powszechnej w Bohorodczanach Starych (obwód szkolny Stanisławów) 4 pieczęcie, a to jedną okrągłą polsko-ruską z napisem w otoku „Kierownictwo Publicznej Szkoły Powszechnej w Bohorodczanach Starych" i godłem Państwa w pośrodku, drugą podłużną polsko-ruską z napisem „Kierownictwo Publicznej 5 kl. szkoły powszechnej w Bohorodczanach Starych", trzecią owalną polską z napisem „Rada Szkolna Miejscowa w Bohorodczanach Starych" i czwartą polską z napisem „Sprawa urzędowa wolna od opłaty pocztowej".

Powyższe podaje się do wiadomości ze względu na możliwość nadużycia tych pieczęci.

Książki, czasopisma.

Nadsyłanie czasopism do Pracowni Wychowawczej.

Pismo Minist. W. R. i O. P. z dnia 15 kwietnia 1937 r. Nr II. W. 2725/37.

W związku z Międzynarodową Wystawą w Paryżu, oraz organizującymi się kongresami pedagogicznymi zwrócono się do Pracowni Wy-

[1]) Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1936 r., str. 797.

chowawczej z prośbą o nadesłanie ewidencji czasopism redagowanych przez młodzież szkół średnich, zawodowych i powszechnych.

Wobec powyższego Kuratoria wydadzą zarządzenie szkołom, aby nadesłały bezpośrednio do Pracowni Wychowawczej wydane w roku bieżącym czasopisma w celu dokonania odpowiedniego zestawienia, oraz przesłania najwartościowszych numerów do Paryża.

Poza tym w związku z okólnikiem Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 5 października 1932 r. Nr II. S. 8116/32[1]) Kuratoria polecą szkołom stałe nadsyłanie do pracowni wychowawczej zarówno czasopism redagowanych przez młodzież szkolną (drukowanych, rękopism, powielanych gazetek ściennych) jak i innych materiałów (sprawozdań, kronik, albumów itp.) ilustrujących życie młodzieży w naukowych i społecznych organizacjach szkolnych, świetlicach itp.

Materiały nadsyłać należy do Muzeum Oświaty i Wychowania w Warszawie, ul. Hoża 88, z zaznaczeniem na przesyłce: dla Pracowni Wychowawczej.

Dyrektor Departamentu: (—) *Dr M. Pollak.*

Wydanie pism Elizy Orzeszkowej.

(*Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 4, poz. 112*).

Ministerstwo W. R. i O. P. zwraca uwagę dyrekcyj i nauczycieli szkół wszelkich typów, że księgarnia Gebethnera i Wolffa w Warszawie ogłosiła subskrypcję na zbiorowe wydanie pism Elizy Orzeszkowej, które w 30 tomach obejmie wszystko, co w twórczości wielkiej pisarki jest wielkie i nie przemijające.

Wydanie to, pozostające pod protektoratem Polskiej Akademii Literatury, opracowane krytycznie przez prof. A. Drogoszewskiego i L. B. Świderskiego, będzie zawierało nie tylko utwory znane, ale i wiele znakomitych utworów od lat kilkudziesięciu wyczerpanych na rynku księgarskim.

W okresie subskrypcji, tj. do dnia 15 czerwca 1937 r., cena kompletu w broszurze (30 tomów) wynosi 1) przy wpłacie jednorazowej z góry — zł 88, 2) przy spłacie ratami — zł 98 (I i II rata po zł 10, dalsze po zł 6). Tomy ukazywać się będą około 15 każdego miesiąca, w ilości 4-5 tomów kwartalnie.

Wobec tego, że dawne wydania pism Orzeszkowej są wyczerpane i nieraz bardzo istotnie zniekształcone przez cenzurę rosyjską, pojawienie się nowego, krytycznego wydania wypełnia lukę odczuwaną przez ogół społeczeństwa. Ministerstwo poleca zatem poparcie przez zaabonowanie powyższych pism.

---

[1]) Okólnik Kur. O. S. Lw. z dnia 12 paźdz. 1932 r. Nr II. 16597/32 w sprawie pracy instruktorów ministerialnych.

„Kalendarz bezpieczeństwa i higieny pracy".

(*Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 4, poz. 117*).[1])

Ministerstwo W. R. i O. P. zwraca uwagę dyrekcyj i nauczycielstwa szkół przemysłowych na wydawnictwo Instytutu Spraw Społecznych (Warszawa, ul. Wilcza 1): „Kalendarz bezpieczeństwa i higieny pracy" na 1937 r., który mając za zadanie popularyzowanie zasad pracy, może również być pożyteczny na terenie wymienionych szkół.

Książki do bibliotek uczniowskich.

(*Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 4, poz. 120, I*).

Bieniasz J. Wilki wyją. Powieść. Nakł. Książnicy Polskiej „Leopolia". Lwów. B. d. — dla młodzieży od lat 14—16.

Gawiński A. Peregrynacje Andrzeja Wilczka. Powieść. Nakład Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów. 1937. Dla młodzieży od lat 14—16.

Górska P. Szary brat. Opowiadania na tle życia brata Alberta. Ilustr. T. Cieślewski. Nakład Verbum. Warszawa. 1936 — dla młodzieży od lat 13 do 16.

Konarski K. Przygody jednej książki. Nakładem Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów. 1937 — dla dzieci od lat 9—11.

Morcinek G. Gołębie na dachu. Wydanie II. Nakład Towarzystwa Wydawniczego „Rój". Warszawa. 1937 — dla młodzieży od lat 16.

Odułok T. Na dalekiej północy. Nakład Wydawnictwa Współczesnego. Warszawa. B. d. dla młodzieży od lat 16.

Salten F. Bambi. Opowieść leśna. Przełożył M. Tarnawski. Ilustrował Charlie. Nakł. Księgarni Powszechnej. Kraków 1937 — dla młodzieży od lat 11 — 16.

Wańkowicz M. Szpital w Cichiniczach. Opowiadanie. Drugie wydanie. Nakład Tow. Wyd. „Rój". Warszawa. 1935 — dla młodzieży od lat 16.

Znatowicz-Szczepańska M. Wakacje w Jaszunach. Nakład Instytutu Wydawniczego „Biblioteka Polska". Warszawa. 1937 — dla młodzieży od lat 14 do 16.

---

[1]) Również pismo do szkół rzemieślniczo - przemysłowych i gimnazjów przemysłowych męskich, szkół techniczno - przemysłowych męskich oraz szkół rolniczych z dnia 14 maja 1937 r. Nr III. P. 2188/37.

Ruchoma mapka nieba.

Zarząd Poznańskiego Oddziału Polskiego T-wa Przyjaciół Astronomii (Poznań, ul. Słoneczna 36.) wydał ruchową mapkę nieba, mającą na celu przede wszystkim popularyzację znajomości nieba gwiaździstego wśród młodzieży szkolnej. W tym celu cena mapki została skalkulowana jak najniżej.

Kuratorium O. S. Lw. zwraca uwagę na mapkę nauczycielom fizyki, geografii oraz nawet filologii klasycznej jako na pomoc przy nauce kosmografii i przy czytaniu utworów literatury klasycznej.

Nadmienia się, że P. T. P. A. Oddział w Poznaniu zorganizował wyrób przeźroczy treści astronomicznej dla celów dydaktycznych. Najtaniej kalkuluje się zamówienie całej serii (25 sztuk) przeźroczy, tak ułożonej, aby mogła służyć do zilustrowania całego kursu kosmografii.

Poza tym Towarzystwo może dostarczać reprodukcyj najpiękniejszych zdjęć astronomicznych, nadających się do ilustrowania odczytów, lekcyj itp. Na życzenie mogą być wykonane z tych reprodukcyj powiększenia w dowolnych rozmiarach, celem ozdoby ścian w klasach szkolnych.

Cennik.

Ruchoma mapka nieba — a) niepodklejona 0,40 zł, b) podklejona na trwałej tekturce 0.60 zł, c) w kartonowej teczce, osadzona ruchomo 2.00 zł.

Przy zamówieniach powyżej 10 egzemplarzy uwzględnia się rabat zależnie od kategorii: a) 25%, b) 20%, c) 10%.

Przeźrocza — a) dowolne przeźrocze, oklejone 1.20 zł, b) serja 25 sztuk 24.00 zł.

Dolicza się koszty opakowania i przesyłki paczki.

Reprodukcje — fotosy formatu 13×18 cm lub nieco mniejsze, sztuka 0.40 zł.

Przy większych zamówieniach odlicza się 10% rabatu.

Powiększenia — format 18×24 cm. 1.50 zł, format 24×30 cm. 2.50 zł.

Ceny większych formatów na życzenie.

P. T. A. Oddział w Poznaniu ul. Słoneczna 36 Nr konta P. K. O. 209.187.

Kalendarz Muzeum Narodowego w Krakowie.

Komitet Budowy Muzeum Narodowego przygotowuje na rok 1938 kalendarz tygodniowy, stojący, biurkowy, opracowany artystycznie jak w latach ubiegłych, który ukaże się w październiku lub w listopadzie br. Kalendarz zawierać będzie oprócz kalendarium i miejsca na dzienne zapiski, mniejwięcej 60 (sześćdziesiąt) odbitek wybitnych dzieł sztuki, po-

nadto nazwiska autorów obrazów, daty ich urodzenia i śmierci, w końcu wyjątki z literatury, dotyczące reprodukowanych dzieł. Cena kalendarza dla instytucyj państwowych, samorządowych i prywatnych tj. zł 2 (dwa złote), w sprzedaży wynosić będzie cena zł 4 lub więcej. Papier bezdrzewny, ilustracyjny koloru żółtawego.

Komitet Wykonawczy Budowy Muzeum Narodowego w Krakowie prosi o udzielenie zamówienia na całe zapotrzebowanie kalendarzy do wszystkich biur, na którym to zamówieniu oprze Komitet ilość nakładu. Cena zł. 2 obowiązuje tylko w drodze subskrybcji. Cały dochód z wydawnictwa przeznacza Komitet na fundusz budowy Muzeum Narodowego w Krakowie.

Nadesłane.

Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych we Lwowie.

Inż. Mieczysław Rybczyński, prof. Politechniki Warszawskiej. Wisła od źródeł do morza. Drogi wodne i porty. Biblioteka Fizyczna pod redakcją Antoniego Karpowicza T. 3. 1937.

F. Śliwińki. Jaką wybrać szkołę. Praktyczne informacje dla rodziców i młodzieży. 1937.

Kazimierz Michałowski. Delfy. Z ilustracjami. Z cyklu Grecja i Rzym pod redakcją Karola Dąbrowskiego. Tom I. 1937.

Ewa Śliwińska. Historia naszych zbóż. 1937.

Jerzy Manteuffel. Książka o starożytności. Z 26 ilustracjami. Z cyklu Grecja i Rzym pod redakcją Karola Dąbrowskiego. T. 2. 1937.

Tadeusz Dybczyński. W poprzek Sybira. Powieść podróżnicza. Wydanie drugie. 1937.

Gustaw Morcinek. Łysek z pokładu Idy. Opowiadanie. Wydanie drugie. 1937.

Książnica-Atlas.

M. Kerner. Maksima i minima w zakresie geometrii. Bibl. Matem. Zł. 1.40.

Książeczka Maksima i minima w dziedzinie geometrii zawiera wybrane zagadnienia geometryczne, dotyczące figur, dla których osiągają maksimum lub minimum wielkości tego rodzaju, jak obwód, pole itp.

Książeczka poświęcona jest dla czytelników na poziomie licealnym, jak również dla rozpoczynających studia wyższe w zakresie nauk ścisłych.

Maria Dynowska. O wawelskim smoku i innych cudownych zdarzeniach. Z podań i legend krakowskich.

P r z y r o d a i T e c h n i k a czasopismo poświęcone popularyzacji nauk przyrodniczych i technicznych. Redaktorka Dr. Anna D'Abancourt Koczwarowa.

Ostatni numer „Przyrody i Techniki" przynosi artykuł pióra angielskiego badacza D. Kenneth - Smitha z Cambridge na aktualny obecnie temat zarazków ultra przesączalnych, które powodują wiele chorób roślin jak np. tytoniu, pomidorów itp. Artykuł ten został napisany specjalnie dla „Przyrody i Techniki".

Sprawę rodowodu ludzkiego porusza doc. J. M y d l a r s k i w art. pt. „Rodzaj Pithecanthropus w świetle nowych badań". O nowym moście między San Francisko a Oakland pisze inż. M. L a u.

Sprawę nowych paliw porusza H. T. H a l i c k i w artykule „Nowe paliwa. Nowe silniki".

M e t o d y k a b i o l o g i i dodatek do „Przyrody i Techniki" poświęcony sprawom nauczania botaniki i przyrody.

W pracy inż. Gawrońskiej - Podgórskiej omówione jest zakładanie akwarium i hodowanie w nim zwierząt oraz organizacja opieki nad nimi.

Dział laboratoryjny - hodowlany przynosi wiadomości o sposobach hodowania sporyszu i o przeprowadzeniu doświadczeń nad sposobem parowania roślin za pomocą cylindrów osmotycznych.

M. Arct. Warszawa. Nowy Świat 35.

S z o b e r S t a n i s ł a w. Słownik ortoepiczny. Jak mówić i pisać po polsku. Zeszyt III, 96 stron. Wydawnictwo M. Arcta. Warszawa, 1937.

Całość obejmie 6 zeszytów. Wyjdzie do września 1937 r. Cena w prenumeracie zł. 22.20, czyli zł. 3.70 za zeszyt (z przesyłką zł. 3.95).

Ukazał się III zeszyt Słownika Ortoepicznego St. Szobera (od litery M do O włącznie). Zawiera wszelkie zagadnienia odnoszące się do poprawności języka, objaśnienia wahań form deklinacji i koniugacji, konstrukcje składniowe wyrazów, prawidłowe brzmienie, rodzaj, budowę wyrazu, zmiany i odcienie znaczenia, artykuły gramatyczne o nazwiskach (nazwiska polskie i obce, ich zakończenie, odmiana, tworzenie nazwisk żon i córek), o nazwach geograficznych, nazwach miejscowości, mieszkańców, o nazwach pieniędzy, tańców, towarzystw zakonnych itp.

Wydawnictwa Harcerskiej Szkoły Instruktorskiej na Buczu.

Nr 1. J. Ł a p i ń s k a — Harcerka na zwiadach. Nakł. „Na tropie" 1934. Cena 2.40.

Nr 2. E. G r o d e c k a — Rzeka. Bieg górny. Nakł. „Na tropie". 1935. Cena 3.00.

Nr 3. J. Łapińska red. — Książka zastępowej. Nakł. „Na tropie". 1936. Cena 2.20.

Nr 4. — Kształcenie Starszyzny Harcerek. Nakł. G. K. H. 1936. Cena 1.00.

Nr. 5. Dr. E. Grodecka — Nasze Prawo, przyrzeczenie i pozdrowienie. Zag. Instr. Ks. I. 1937. Cena 0.80.

Nr 6. Dr. E. Grodecka — Nasze siostry — nasze Patronki. I. Bibl. Harc. Ks. I. 1937. Cena 0.40.

Nr 7. Zasady Skautowego Ruchu Żeńskiego. Zag. Instr. Ks. II. 1937. Cena 0.80.

Nr 8. Dzień Myśli Braterskiej. Bibl. Harc. Ks. II. 1937. Cena 0.40.

Nr. 9. Harcerki w służbie. I. Zag. Instr. Ks. III. 1937. Cena 0.80.

Nr 10. Dr. E. Grodecka — Nasze Siostry — nasze Patronki. II. Bibl. Harc. Ks. III. 1937. Cena 0.40.

Nr 11. Dr. K. Lublinerówna — Współżycie z przyrodą. Zag. Instr. Ks. IV. 1937. Cena 0.80.

Nr 12. Las - Przyjaciel. Bibl. Harc. Ks. IV. 1937. Cena 0.40.

Nr. 13. Dr. E. Grodecka — O metodzie harcerskiej i jej stosowaniu. 1937. (w druku).

Ponadto nie objęte ogólną numeracją wydawnictw Szkoły Instruktorskiej:

E. Grodecka — Tropem zastępu Żórawi. Nakł. „Na Tropie" wyd. II. 1935. Cena 2.00.

Dr. E. Grodecka — Pierwsze ćwierćwiecze Harcerstwa Żeńskiego. Część I. 1911 — 1914. 1937. Nakł. „Na tropie". Cena 2.50.

Cykl. „Zagadnienia Instruktorskie" obejmuje wydawnictwa Nr. 5, 7, 9, 11. Cena każdej książeczki — 0.80.

Cykl. „Biblioteczka Harcerki" obejmuje wydawnictwa Nr. 6, 8, 10, 12. Cena każdej książeczki — 0.40.

Wysyłka następuje po wpłaceniu należności z góry na konto P. K. O. Nr 8310 Warszawa, Harcerska Szkoła Instr. na Buczu. (Zaznaczyć cel wpłaty). Ze względu na małą wagę książeczek unikamy wysyłania za zaliczeniem pocztowym.

Koszt przesyłki pocztowej kompletu (2 książeczek) wynosi 15 gr.

Zamawiać: Warszawa, Wiejska 3 m. 3, Główna Kwatera Harcerek.

Warunki prenumeraty:

Cena prenumeraty rocznej Dziennika Urzędowego Kur. O. S. Lw. wynosi 6 złotych, która może być uregulowana w 4 ratach kwartalnych. Cena numeru pojedyńczego wynosi 60 groszy. Prenumeratę wpłacać należy wyłącznie na Konto czekowe P. K. O. Nr. 504.090. — Kuratorium Okręgu Szkolnego Lwowskiego — Administracja Dziennika Urzędowego we Lwowie.

Cena ogłoszeń: Cała strona 120 zł., pół strony 65 zł., ćwierć strony 35 zł.

Adres Redakcji i Administracji:

Kuratorium Okręgu Szkolnego Lwowskiego we Lwowie, ul. Karmelicka l. 4.

„Drukarnia Polska" Lwów, Krasickich 18 a. — Tel. 229-19.